

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

7. ČÍSLO

3,- Kč

17. ŘÍJEN 1993

PAPEŽ MÉHO SVĚTLA

"Přemilí synové, dnes vás všechny vyzývám: Utvořte pevnou hradbu modlitby a obrany okolo mého papeže! Papež Jan Pavel II. je největší dar, který mé Neposkvrněné Srdce obdrželo od Ježíšova Srdce pro tyto vaše časy bolestné očisty.

(Pokračování na str. 2)

Služebník služebníků Božích - Svatý Otec Jan Pavel II. s arcibiskupem olomouckým a metropolitou moravským mons. Janem Graubnerem (vlevo) a světícím biskupem mons. Josefem Hrdličkou.

PAPEŽ MÉHO SVĚTLA

Je to můj papež.

Já jsem ho formovala. Já ho vedu v každém okamžiku cestou jeho osobní zasvěcení vaší nebeské Matce. Jde po této cestě s učení, synovskou oddaností a s velkou důvěrou.

On je důležitou součástí mého plánu.

On je papežem mého Světla, které se mu podařilo v těchto letech rozšířit v církvi a ve všech částech tohoto tak ohroženého lidstva.

Já sama ho vedu po všech cestách ve světě.

On mě následuje s učení, synovskou oddaností a s velkou důvěrou.

těte, s odvahou apoštola, s obětavostí mučedníka a oddaností syna.

Dívám se na něj se starostlivým neklidem matky, zatímco mé Neposkvrněné Srdce je poznamenáno hlubokou úzkostí.

Kolik nebezpečí ho obklopuje! Jak mocné jsou úklady, které mu klade do cesty můj Protivník!

Ti, kteří mu ukládají o život, se chystají uskutečnit svůj temný plán. Nyní se blíží pro něho hodina Kalvárie a jeho osobní oběti.

Vy, moji přemilí, a děti zasvěcené mému Srdci, buďte jeho velkou korunou radosti svým synovským citem, svou nepřestávající modlitbou, svým utrpením, přijatým a za něho obětovaným, svou jednotou, žitou a dosvědčovanou.

Svou kněžskou věrností mu pomáhejte nést jeho velmi těžký kříž. Svou láskyplnou přítomností ho podpírejte na jeho bolestné cestě ke Kalvárii.

A s vaší synovskou oddaností stůjte všichni pod jeho křížem jako Jan spolu s vaší nebeskou Matkou a prožijete s ním hodinu jeho oběti."

Dongo (Como), 13. srpna 1987

Z MEDJUGORJE TELEFONUJE SESTRA EMANUELA

Ríjen je měsíc P. Marie, počtíme ji přidáním lásky v našich modlitbách a postech! Tato láska srdce je nutná, jak nám to připomněla Mirjana, touto pozoruhodnou příhodou:

"Bylo to v roce 1981, ten večer jsme byli všichni (=všech 6 vidoucích) v kostele, v očekávání zjevení. Kostel byl plný, a velký zástup byl i venku, protože přišlo mnoho cizinců. Byli jsme šťastni vidět tolik lidí a když protože přišlo mnoho cizinců. Byli jsme šťastni vidět tolik lidí a když se Gospa ukázala, řekli jsme jí: "Ty musíš být dnes večer šťastná!" Ale ona nám odpověděla: "Děti, kolik máte na rukou prstů, tolik je tu lidí, kteří se teď modlí." - Kéz každý z nás je mezi těmi několika prsty, které Gospa rozeznává svými očima ((plnými Božího)) světla!

Zelené stany za kostelem se staly provizorním útlukem křesťanů z Konjiče,

kteří přicházejí po stovkách - alespoň ti, co unikli masakrům, vězení, táborům... Ty ženy už nemají jako vlastnictví nic než ubohý malý raneček, a děkují Bohu, že jsou ještě naživu. Všichni číhají příjezd dalších konvojů, které ((snad)) přivezou zbytek rodiny - ale projedou? V Bosně je ještě 160 000 Chorvatů, malé křesťanstvo v krajní nouzi, které nemá k přežití než exil. - P. Svetozar řekl v Americe: "Náš národ prožívá ukřižování, a nenachází ve světě žádného zastávce."

"Když jsem byla v Sarajevu ((jako dívka tam studovala)) objevila jsem, že mnoho žen kolem mně provedlo potrat a mluvila jsem o tom s Gospou. Ta mě prosila, abychom těm ženám pomáhal: především abychom jim projevovali hodně lásky, všechnu lásku, kterou Bůh a Ona sama pro ně mají. Rekla mi, že chtěný potrat je veliký hřích, vždyť takto potratit,

to je zabít; že je jisté, že Bůh odpustí i tento hřích, vždyť nás všechny miluje. Ale za tento hřích Bůh žádá od otce a matky dítěte, aby konali velké pokání. Je to nutné, rekla nám Gospa."

Na jednu otázku ohledně papeže, Mirjana se nám svěřila, že v roce 1987, s ním mohla soukromě mluvit. Svátý Otec ví, že obdržela 10 tajemství, ale ona mu je nesdělila, ani jemu, ani nikomu, podle přání P. Marie. Mirjana nám řekla, že nemůže opakovat slova Jana Pavla II., vyjma toto: "Nebyť papežem, byl bych v Medjugorje!"

Drahá Gospo, chceme se ponořit skutečně, intenzivně do Tvého Neposkvrněného Srdce!

Sr Emmanuel

((pozn.: ve dvojitých závorkách: dodatky překladatelky.))

RŮŽENEC - ZBRAŇ

Dost dlouho zvedali mnozí zařaté pěsti k nebi, jako na protest.

Ale nebe se zavřelo jako za Eliáše proroka. Kde zůstal slibovaný ráj, kde klíče k němu? Starý babiččin Nebeklič, léty zaprášený, nehodí se k tomu.

Leda tak na podložení krátkonohé židle pro pohodlí bezbožníka.

Nevylousklo se tedy tajemství, jen zkáza z oříšku Popelčina.

Střevíček se jí přilepil u brány Tajemství. Tak zbraně mnohé selhaly: byly vyľhané.

Ruce bezmocně klesly.

Třeba je odevzdaně otevřít a chopit se jiné zbraně, tak málo chápané a uchopené.

Čekáte co řeknu? Ano, růženec!

Snad je někde zavěšený na zdi po prabábě, když babičky jsou již tak mladé.

Řeknete: Je to trochu staromódní zbraň.

A přece tato zbraň nereziví,

je stále připravena.

Voní růžemi, které sypala na svět ta, která je Růží tajemnou.

Je to zbraň, která i v rukách mozolnatých

a třesoucích se již, může zadržet přival zla a toho Zlého v sobě.

Je to zbraň i těch, kteří dosud po plnosti života touží.

Ukáže jeho plnost v Kristu

v lásce a obětování sebe.

Proto s touto zbraní k vítězství Pravdy!

A to není jen jedno z tak mnohých hesel.

P. Miloslav Ambrož

PORADNY SDRUŽENÍ NA OCHRANU NENAROZENÉHO ŽIVOTA

Ve 2. čísle Světla jsme upozornili, že uveřejníme adresy poraden Sdružení na ochranu nenarozeného života. Zde jsou:

SONŽ,
Biskupské nám. 2,
Olomouc, 068/5500249 nebo 5500250

SONŽ,
Táborská 10,
Třebíč,
příp. Ptáčovský Žleb 53, Třebíč,
tel. 0618/4482

SONŽ,
Palackého 220,
664 51 Šlapanice u Brna

MUDr. Navrátilová,
Bílý dům,
Žerotínovo nám.,
602 00 Brno

Další adresy budeme postupně zveřejňovat tak, jak nám budou oznámeny. Na uvedené adresy se můžete obrátit v každé situaci. Najdete tady vždycky někoho, s kým si můžete pohovořit a kdo vám nabídne pomocnou ruku i v případě, jestli jste byli na interrupci.

MYŠLENKA NA NEDELI

Takto praví Hospodin perskému králi Kýrovi: Já jsem tě vzal za ruku, já jsem před tebou otvíral brány měst a podmanil jsem ti národy, i když tys mně neznal, proto tě použiji jako nástroj k návrazení svého vyvoleného Izraele zpět do zaslíbené země. - To je smysl Jeremiášova chvalozpěvu na Pána, Stvořitele, který je zároveň Pánem dějin.

Izaiáš je přesvědčen, že světové dějiny se nevyvíjejí nahodile, bez smyslu a bez cíle. Že za vším lidským působením působí ještě konečný činitel - Duch Boží, který i nevěřících vladařů, i lidí se zlými záměry používá jako nástroj ke svým záměrům.

Nejen Izaiáš, každý bedlivý pozorovatel lidských dějin může rozpoznat, že jak v živé přírodě, tak i v lidských dějinách panuje zákonitost. I prostý člověk umí usoudit, že tenhle politik, tenhle režim dopadne stejně špatně jako ten a ten vladář a režim před ním.

Přestože na vývoj dějin působí často mocná lidská vůle, přestože působí i nahodilé události, přesto tu vidíme i zákonitost a říkáme: "Tohle nemohlo jinak dopadnout."

A člověk cítí: Ne Kýrové, ne Napoleoni, ne Hitleri, ne lidští vladari jsou konečnými Pány dějin. Boží Duch působí i ve vladářích a obrací jejich činy k jiným konečným výsledkům, než oni zamýšleli. Pánem dějin je Bůh.

Ano, Pánem dějin je Bůh. Tohle pochopit nám zpravidla nedělá zvláštní potíže. Že jsou tu příslovečné Boží mlýny, které melou pomalu, ale jistě, to už jsme ve svém životě zažili. Kolik násilníků zašlo na násilí. Kolik režimů postavených na lži se k pádu ulhalo. Kolik zlých se udusilo ve vlastní zlobě. Kolik tajných zločinů vyšlo najevo. - A kolik zlých záměrů

nakonec Boží Prozřetelnost obrátila k dobrému konci, opačnému, než zamýšleli ti, co to osnovali.

Ano, Boží zákony platí nejen v neživé přírodě, ale i v dějinách lidstva.

Je tomu tak i v životě jednotlivce?

Zasahuje Bůh i do osobního života člověka, i do mého života?

Odpověď není jednoduchá. Duch svatý nenechává člověka na pospas bezmoci a bezradnosti. Bůh nabízí svou pomoc, ale diskretně. Nenuti; můžeš ji přijmout, můžeš odmítnout - máš svobodu.

Že vedení Ducha svatého k dobru nebývá vždy přijato, to známe všichni z každodenní zkušenosti.

Lež má někdy delší nohy, než by si bylo přát.

Nespravedlnosti se někdy daří, až slušným lidem oči přecházejí. Láska, byť sebekrásnější, nakonec kráčí na smrt.

Ale navzdory těmto faktům si můžeme říct: Od neděle Zmrtvýchvstání má člověk právo i mezi slzami se smát. Všechna fakta silných pánů se stala směšnými po Ježíšově zmrtvýchvstání.

Jak si mnuli páni ruce, když Ježíše zabili! A po třech dnech bylo všechno jinak: Ježíš žije. Stále se opakuje v dějinách tato blamáž pro katy, kteří si myslí, že mohou pravdu umlčet násilím. Stále se opakuje, že poslední slovo nemá surová svěvole, ale spravedlnost, ne otroctví, ale svoboda. V tom je důvěra křesťana. Duch svatý obrací nakonec v dobré i největší zlobu a hloupost lidskou.

To je, bratři, působení Ducha svatého v člověku: Kdo touží po štěstí, radosti, ten je zachycen a nesen Božím Duchem ke štěstí a radosti: zde v okamžicích - v Bohu pak navěky a trvale.

P. Ladislav Simajchl

PERIKOPY NA 29. NEDELI V MEZIDOBÍ:

Iz 45,1,4-6;
1 Sol 1,1-5b;
Mt 22,15-21

PAPEŽ UKONČIL NÁVŠTĚVU POBALTÍ

Sv. Otec Jan Pavel II. zakončil svou pastorační cestu do pobaltských republik v estonském hlavním městě Talinu. Ve své řeči na rozloučenou na talinském letišti vyzval ke smíření a dialogu Estonců a Rusů. V Estonsku zhruba polovina obyvatel je ruské národnosti. Zároveň, tak jako v Litvě a Lotyšsku, znovu připomenul zločiny komunismu a zdůraznil, že nesmějí být nikdy zapomenuty. Vyzval k vytvoření "kultury lidských práv" v Pobaltí a "klimatu naděje". Katolíci by měli být nositeli těchto hodnot. Zároveň naléhal na bratrské vztahy katolíků k jiným křesťanům, zejména k luteránům v Estonsku a Lotyšsku a k pravoslavným. Po svém návratu do Vatikánu papež Jan Pavel II. řekl, že náboženské dědictví pobaltských republik představuje "jedinečné bohatství pro celé lidstvo."

DALŠÍ ZAZRAČNÉ UZDRAVENÍ V LURDECH

V Lurdech podle vyjádření lékařů došlo k dalšímu, v pořadí již 65. lékařsky nevysvětlitelnému uzdravení. Jedná se o 58 letého Jeana Salauna, který trpěl sklerózou multiplex a byl již dlouhá léta ochrnutý. Po koupeli v lurdeském prameni se začal opět normálně pohybovat.

"GOŚĆ NIEDZIELNY" JUBILUJÍCÍ

Noviny a časopisy, které vycházejí už několik desítek let, nejsou dnes ve vyspělých státech vzácností. Ale katolická nebo dokonce přímo církevní periodika se sedmi křížky se tak hned nevidí. Proto 70 leté jubileum týdeníku katolické diecéze v Polsku, "sousedky" naší olomoucké arcidiecéze, je dostačujícím důvodem ke vzpomnutí. Máme k tomu ještě jinou motivaci. Redakce listu "Gość niedzielny" v dobách totality a náboženské perzekuce nám poskytovala vydatnou pomoc, i když sama na tom nebyla nejlépe, neboť polský komunistický režim tím, že si nemohl pro masový katolicismus Poláků dovolit to, co naší soudruzi, nepřestal ještě být komunistickým a dokázal také mnohokrát po-
rádně "skřípnout".

Jak informoval na slavnostním shromáždění u příležitosti jubilea listu jeho současný šéfredaktor prelát Stanislaw Tkocz, prošel týdeník těžkými dobami nacistické okupace Polska, kdy byl zakázán, posléze výměnou redakce v padesátých letech, po uvolnění r. 1956 návratem rádné redakce jmenované biskupem, nicméně úřady stanovily minimální výši nákladu a zavedly tvrdou cenzuru. Tato omezení padla teprve po získání svobody v r. 1989.

Redaktorem týdeníku je také pan An-

drzej Babuchowski, hovořící plyně česky. Naše literatura, zvláště katolická, je jeho velikou láskou už třicet let. Přeložil do polštiny mimo jiné též Jana Zahradníčka. V Gošciu neustále publikuje články a reportáže ze života české společnosti, zejména církve a křesťanů. Velmi na něho za loňského pobytu zapůsobila naše poutní místa, která ho inspirovala k sérii reportáží otištěných v měsíčníku "Wież" pod názvem "Neopeřená svoboda". Nachází společné rysy polské a moravské zbožnosti především na bázi mariánské úcty.

Další z redaktorů Andrzej Grajewski nám podal svědectví o pomoci, kterou Gość za totality našim věřícím poskytoval. Byla dvojího typu. Jednak publikovali co nejvíce materiálů o Československu, jednak organizovali dodávku literatury a pořádali různá setkání pro náboženské aktivisty. Mnoho našich občanů odebralo tenkrát Gošcia kvůli jeho informacím o pronásledovaných českých a slovenských bojovnících za náboženskou svobodu a lidská práva, i když tyto zprávy byly silně okleštěny cenzurou. Pan Grajewski se také silně angažoval v ilegální přepravě na Západě vytištěných knih přes naše hranice a v pomoci při vydávání samizdatu jak náboženského, tak poli-

tického. Redakce Gošcia pochopila tehdy jednu zásadní myšlenku: k pádu komunismu může dojít jen tenkrát, až revolta proti němu zachvátí všechny státy a nikoli jen jeden. K tomu přistupoval ještě křesťanský motiv: pomoc bratrům ve víře trpícím horší perzekucí než polští katolíci. Redakce Gošcia chtěla vyburcovat svědomí Poláků vůči pronásledování křesťanů v bývalém SSSR a Československu, neboť tam byla situace nejhorší. Inspirací k této systematické pomoci byla první návštěva Sv. Otce v Polsku r. 1979, kdy v Hnězdně v zástupu papež najednou uviděl transparent s českým nápisem: "Pamatuj, Otče, na své české děti!" Jan Pavel II. k tomu poznamenal: "Samozřejmě, že pamatují, musím pamatovat a celý polský národ musí pamatovat!" "Pochopili jsme tato slova Sv. Otce jako výzvu, že s tou relativní svobodou, kterou my Poláci máme, se musíme nějak dělit..." řekl doslova pan Grajewski.

Gość niedzielny patří dnes k několika málo katolickým periodikům, která nevysvětlují pokles nákladu, naopak vzrůst. Je to týdeník katolický v pravém slova smyslu. Přejeme mu ještě nejméně dalších 70 let a také to, abychom se od něho lecčemu naučili. R. Malý

PATNÁCT LET "POHORŠENÍ KŘÍŽE"

Každý katolický křesťan už slyšel výraz "scandalum crucis", pohoršení neboli skandál Kristova kříže. Uvádí ho svatý Pavel. Chceme-li doklad, že tento nástroj Kristova umučení a naší spásy je skutečně na pohoršení druhým, že je skutečně "skandálem", nenajdeme lepší než patnáct let pontifikátu Sv. Otce Jana II., která jsme si připomenuli 16. října.

Nepřátelé Kristovy Církve neustále poukazovali na několik špatných papežů v dějinách: neuznaného Jana XXIII. v době kostnického koncilu, Alexandra VI., Julia II. Ti všichni podle nich byli skandálem, pohoršením pro svět. Jistě, mají pravdu. Jenže zkušenost dějin ukazuje až příliš názorně, že titíž lidé, kteří Církvi neustále předhazují jména špatných papežů, se podstatně více rozhořčují nad papeži dobrými. Ti jsou pro tento svět daleko větším "pohoršením" než papežové zlí. Papež - světec vyvolá vždycky skandál, pobouření.

Jestliže toto platilo o Řehoři VII. v době bojů o investituru v 11. století, o Piu V. v čase tureckých válek 16. století, o Piu IX. v éře proticírkevního liberalismu, potom se to několikanásobně splnilo na pontifikátu Jana Pavla II. Snad žádný papež tohoto století nebyl současně tak milován i tak nenáviděn. Je vždycky známkou velkých lidí, že okolí k nim nezůstane lhostejné a s obojakým vztahem. Kdo bývá současně od jedněch nadšen a milován a obdivován a od druhých uražen a nenáviděn, ten zaručeně není "géniem průměrnosti", ale vynikající a silnou osobností, buď v dobrém nebo ve zlém.

Kdo je vlastně Karol Wojtyła, jinak papež Jan Pavel II.? Jeho životopis byl vícekrát publikován. Rodák z polských Wadowic, syn vojenského vysloužilce, úspěšný gymnazista, za války dělník v továrně, účastník protinacistického odboje a bohoslovec tajného semináře. Krom toho velký ctitel P. Marie, mystik, filozof a dramatik. Po válce kněz, odjíždí na studia do Říma, po návratu duchovní vůdce studující mládeže, profesor etiky na Katolické univerzitě v Lublině, biskup, krakovský arcibiskup a kardinál. Patřil k jedněm z nejagilnějších účastníků Druhého vatikánského koncilu.

V sedmdesátých letech mnoho křesťanů vyspělých západních zemí hledělo s nadějí na Polsko. Katolický primas kardinál Stefan Wyszyński sklízel oprávněný obdiv pro svou odvahu čelit komunistické státní moci a nepřipustit státní zásahy do vnitrocírkevních záležitostí. Na rozdíl od jiných východoevropských států se mohl opřít o sílu polského katolicismu nerozlučně spojeného s vlastenectvím, katolicismu bez mylných teologických názorů zpochybňujících Eucharistii, papežský primát a mariánskou úctu, katolicismu plných kostelů a plných seminářů, katolicismu s kněžími, kteří se nestyděli chodit po ulici v sutaně nebo alespoň v kolárku. Masový katolicismus jistě nese s sebou nebezpečí jisté povrchnosti, které v Polsku bylo a je aktuální, nicméně tento katolicismus pevně spjatý s Matkou Boží Čenstochovskou vydal ze sebe v tomto století sv. Maxmiliána Kolbeho, bl. sestru Faustynu Kowalskou, kardinála Wyszyńskiego a nakonec papeže Jana Pavla II. Jeho síla, s jakou se dokázal ubránit rudému nepříteli, který měl moc, vojsko, policii a v zádech "velikého bratra" na východě, pravděpodobně rozhodla o porušení více než čtyřsetleté tradice papežů Itálií. Volba Karola Wojtyły byla projevem uznání nejen osobě krakovského kardi-

nála, který byl znám pro svoji pastorační moudrost a nebojácnost daleko za hranicemi své země, ale též polskému katolicismu, jenž dokázal v podmínkách tvrdého boje uchovat a rozvinout úžasně a cenné hodnoty. Přes všechnu věrnost tradici a pravověří nebylo možno polskému katolicismu vytknout netoleranci ke křesťanům jiných vyznání, neboť Polsko se stalo v Evropě v dobách násilné protestantské reformace a bohužel stejně násilné katolické protireformace oázou snášlivosti, kde evangelici i pravoslavní měli vždycky zajištěnou náboženskou svobodu. Pozdější polský boj za národní svobodu a za respektování základních lidských práv našel velikou oporu v katolickém náboženství a v mariánské úctě.

To všechno si Jan Pavel II. vzal s sebou do Říma, tyto hodnoty postavily základ jeho pontifikátu. Je papežem oddaným duchu Druhého vatikánského koncilu, na jehož mnoha dokumentech se stylisticky podílel. Vrací koncilu jeho pravý a skutečný význam, nikoli ten, který se mu snažila dát povrchní žurnalistika a odbojní teologové. Ti kladli důraz především na pastorální instituci "Gaudium et spes", která je jistě správná, ale nelze ji oddělovat od věroučné konstituce "Lumen gentium", jež opakuje základní pravdy víry, které se mnoha modernistům nehodily. Proto o ní raději mlčeli. Papež Jan Pavel II. hned ve svém prvním projevu vyzval kněze, aby "pořádně vzali do ruky konstituci Lumen gentium a osvojili si ji...". Jan Pavel II. ve smyslu svého velkého předchůdce Jana XXIII. prosazuje jisté "otevření se Církve světu", ale zároveň tvrdí, že nejprve je třeba se otevřít Kristu. Proto hned po svém zvolení volá: "Nebojte se! Otevřete Kristu dveře dokořán! Nebojte se!" Bez otevření se Kristu se stane otevření se světu cestou k selbickvidaci Církve. Pokud byla dosud církev málo otevřená světu, bylo tomu tak proto, že byla málo otevřená Kristu. Jedinou možností, jak se skutečně a pravdivě otevřít světu je otevření se Kristu. Všechno, co chce Krista obejít, je od dábla. Tak vypadá základní filozofie papeže Jana Pavla II., z níž vychází požadavek "nové evangelizace Evropy". Ten vyjádřil už ve své nástupní encyklice "Redemptor hominis", v níž upozorňuje na úžasnou a nezciťitelnou hodnotu člověka pod zorným úhlem vykoupení. Člověk má svoji důstojnost proto, poněvadž Bůh sám za něho položil svůj život na kříži. Lidská práva a svobody, pro které se Jan Pavel II. tolik angažoval, nutno chápat na tomto podkladě.

Za tento důraz na lidská práva byl Jan Pavel II. nenáviděn především od komunistických vládců v Rusku a zemích východní Evropy. Pozdvížení polských dělníků v Gdaňsku v r. 1980 bylo psychologickým důsledkem jeho pastorační návštěvy v předchozím roce, kdy si prostý člověk uvedomil svou důstojnost, kterou totalitní diktatura tak hrubým způsobem porušuje. Velmi nepřijemným musel být našim komunistickým mocipánům zásadový postoj papeže ke kolaborantskému a vládou protěžovanému sdružení

duchovních "Pacem in terris", které bylo postaveno za jeho pontifikátu mimo církevní platformu. Během svých pastoračních návštěv v Latinské Americe vrhl Jan Pavel II. jasné světlo na podvod s tzv. teologií osvobození, která není ničím jiným než infiltrací marxismu do katolické církve. Papež pranýřoval neúnavně porušování lidských práv a svobod všude, kde k nim docházelo. Vděčně na něho vzpomíná náš disent, když veřejně odsoudil r. 1979 uvěznění členů Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a později proces s aktivisty katolického samizdatu. Proticírkev satanova nemohla to vše nechat bez povšimnutí. Atentát na něho v roce 1981 je dostatečně výmluvným svědectvím.

Papeže Jana Pavla nenáviděli však také různí samozvaní vojenští diktátoři v rozvojovém světě a la Marcos na Filipínách, neboť papež pranýřoval porušování lidských práv i z jejich strany, zejména v ohledu sociálního útisku. Nenáviděli ho i někteří mohamedánští vládcové, neboť se domáhal odstranění diskriminace křesťanů v jejich zemích.

Terčem útoků a odmítání se stal nyní Sv. Otec i ze strany mnoha rádooby demokratů v Západní Evropě a Severní Americe. Ti mu nemohou odpustit jeho neúnavný apel proti potratům, pornografii a mimomanželskému sexu. Je smutnou skutečností, že tímto povrchním a lidskému požitkářství lahodícím přístupem nasáklí i mnozí katolíci v těchto státech, kteří se nemíní smířit s papežovým jednoznačným "ano, ano - ne, ne" a obviňují ho z "totalitních manýrů". Jan Pavel dává jednoznačně najevo, že svoboda diskuse v Církvi končí tam, kde začíná dogma a morálka. Ty si církev nevymyslela, převzala je od samotného Pána, aby je opatrovala a neporušeně předávala dalším generacím. Papež má v tomto prvotním úlohu a Jan Pavel ji chápe s maximální odpovědností vůči Bohu. Proto se nemůže smířit s tím, aby na církevních učilištích pan Küng popíral božství Kristovo, pan Drewermann jeho zmrtvýchvstání a panenské zrození a pan Curran považoval šesté a deváté přikázání za překonané. Proto ne všichni při jeho pastoračních návštěvách, kterých absolvoval nejvíce ze všech papežů v dějinách, mu tleskají, mnohdy se ozývá i pískot a volání "Papeži, táhni domů!" jako v Holandsku v r. 1985.

Díky Bohu však mnohonásobně převažují ti, kteří mu připravují vždy triumfální přijetí. Není náhodou, že jsou to především prostí lidé se svými běžnými starostmi a problémy, jsou to invalidé, lidé trpící a nešťastní, pronásledováni a žijící v bídě. Pro ně je Sv. Otec skutečným otcem, který rozumí jejich problémům, má pro ně laskavé a povzbuzující slovo a snahu pomoci. Jeho prorocký duch vidí nebezpečí i tam, kde jiní propadají opojení z vítězství. Když padl ve východní Evropě komunismus, byl to jako jeden z mála papež Jan Pavel, kdo varoval před iluzemi vůči kapitalismu, zejména před tvrdou tržní mentalitou minulého století bez zřetele k sociálním aspektům. V tomto duchu promlouvají jeho sociální ency-

kliky, zvláště "Centesimus annus" z roku 1991.

Heslo jeho pontifikátu zní "Totus tuus", celý tvůj. Vztahuje se k Panně Marii. K té, která stála pod křížem Kristovým. A jestli kříž je skandálem, pohoršením pro svět, týká se to i Matky Boží, nerozlučně spjaté s křížem a naším vykoupením. Sv. Otec je mimo jiné od západních teologů a novinářů napadán

pro svůj mariánský kult, pro svou neskrývanou snahu být mariánským papežem.

Ještě jako krakovský arcibiskup dával exercicie pro papeže Pavla VI. pod přílehlavým názvem: "Znamení, jemuž budou odporovat". To řekl Simeon Panně Marii o Ježíši. Totéž platí o Matce Boží. Tentýž osud potká každého, kdo chce věrně jít cestou Ježíšovou a Mariinou. Papež Jan Pavel II. je nám v tomto vzorem.

Dávat "pohoršení kříže" je nevyhnutelným pro toho, kdo chce být nápomocen v programu "nové evangelizace Evropy", kterou Sv. Otec vyhlásil. Jde o poslání nesnadné a plně odporu mnohých. Ale Jan Pavel II. při něm zakouší mocnou ochranu Panny Marie, která mimo jiné ho uzdravila i z následků atentátu. Tu má zaručenu každý, kdo ho bude následovat v úsilí, aby svět poznal Krista a uvěřil.

Radomír Malý

CUI PRODEST

Motto: "Mistře, viděli jsme, jak kdosi vymítá zlé duchy a bránili jsme mu, protože nechodí s námi. A Ježíš mu řekl: Nebraňte, neboť nikdo, kdo ve jménu mém činí divy, nemůže hned potom zle mluvit o mně. Neboť kdo není proti vám, je s vámi." (Mk 9, 38-39)

Nový týdeník Světlo vstoupil do církevního společenství jako lakmusový papírek. Reakce jsou někde "červené" a jinde "modré". Nový týdeník nachází na jedné straně své vděčné čtenáře a na druhé straně kritiky a odpůrce. Je zajímavé, že těch, kteří zůstávají lhostejní, je málo. Jistě, každá věc má své příznivce a své odpůrce. Je ovšem otázkou, zda v tomto případě máme mávnout rukou, nebo se nad touto skutečností vážně zamyslet. Důvod odmítání je nejčastěji tento: Světlo věnuje velkou pozornost soukromým mariánským zjevením. Na jedné faře jsem uslyšel dokonce tato slova: "Víte, já mám při styku s vámi takový nepříjemný pocit, já nevím, jak se mám na vás dívat, je to podobné, jako když jsem se za komunismu setkával s příslušníky Pacem in terris a nevěděl jsem, co před nimi mohu říct a co ne. Mám takový dojem, že chcete založit církev v církvi." Pak jsem dostal dopis od jiného kněze, který pro můj postoj k "soukromým mariánským zjevením" má dokonce vážné obavy o mou spásu. Nechybějí hlasy, které vidí v mariánské účtě dokonce jakési nebezpečí pro církev a překážku ekumenických snah. Pochopil jsem, že věc je skutečně vážnější, než aby se nad ní mohlo mávnout rukou. Nějak se s tím musím vyrovnat, a protože asi nejsem sám, chci se o své úvahy podělit i s druhými.

Úcta k P. Marii není soukromou záležitostí. Je nerozlučně spjata s historií církve. Skrze ni působením Ducha sv. přišel na svět Boží Syn. Zde na tomto světě ze všech lidí nejdéle žila v důvěrném společenství s Božím a svým Synem. Do její mateřské ochrany a péče bylo jako poslední vůle jejího umírajícího Syna svěřeno celé lidstvo. Ona spolu s apoštoly očekávala v modlitbách příchod Ducha sv. a s tím i narození Církve, mystického Těla Krista, jejího Syna. Ve všech kritických chvílích historie Církve stála Matka Církve u tohoto svého dítěte. To všechno proto, aby se splnilo, co bylo napsáno: "Neprátelejší položíš mezi tebou a Ženou, než potomstvem tvým a potomstvem Jejím" (Gen 3,15). Panna Maria je jediná mezi všemi tvory, která nikdy ani v nejmenším nepodléhala otcí lži a zla. Je sverchovaně plná milosti, nejčistší a nejpokornější. Proč je tomu právě tak? Je to jediné proto, že jde o odvěk Boží záměr v dějinách spásy. Domnívá-li se někdo, že spásu lidstva bylo možno zajistit jinak a efektivněji, rouhá se Bohu.

Uznat tyto skutečnosti není o nic více soukromou záležitostí než uznat, že existuje jeden trojjediný Bůh.

Satan vytrvale a důsledně činí úklady a Matka Boží drtí jeho hlavu. Nesnáší ani satanův stín, zatímco satan nesnáší to, co jí činí hodnou stát se Matkou Božího Syna: její čistotu a pokoru. Podařilo se mu zaplavit svět a lidská srdce nečistotou a pýchou. To není náhoda, že Panna Maria dává najevo svou mimořádnou starostlivost o své děti právě od té doby, co satan rozpoutal od osvícenství válku jejím potomstvu těmi nejrafinovanějšími prostředky. Duch sv. ví co dělá, když zdůrazňuje její Neposkvrněné početí právě uprostřed 19. století. Satanova setba je stále stejná: "Žádostivost těla a pýcha" (1 Jan 2,16). K nástupu pýchy zatroubila francouzská revoluce. Rozum byl povýšen na božstvo. A v této době Matka Boží uplatňuje svou základní životní zkušenost: Bůh na ni shlédl jako na nepatrnou služebnici. I ona se obrací k nepatrným a nízkým, aby projevila svou mateřskou péči o své děti ohrožené satanem. Začíná celá série případů, kdy Matka Boží zvláště tím způsobem promlouvá k prostáčkům, jejich prostřednictvím tlumočí své starosti, prosby, varování a vzkazy a toto své poslání dokládá mimořádným působením Boží milosti, která navrácí zdraví těla i duše.

Některé teology to dráždí a ohrazují se, že toto chování "Matky Boží" není v souladu s obrazem, jaký nám poskytuje evangelium. Vytýkají "zjevením" mnohomluvnost a dokonce upovídanost. Obraz o Panně Marii si někdo vytváří podle množství zapsaných slov, jiný podle skutečného jednání. To, čeho jsme svědky v posledním století a čemu teologové říkají "soukromá zjevení" plně odpovídá tomu chování, jakého jsme svědky v Káně Galilejské: Skutečnost, že na svatbě pochýbí vína, není žádná tragédie ani katastrofa. Ale citlivé srdce P. Marie vnímá tuto nesnadnou novomanželů s nesmírným taktem a soucitem a hledá pomoc u svého všemohoucího Syna. Ví, že tato pomoc přijde, ale nepříjde bez spolupráce těch, jichž se týká. Proto se k nim obrací a radí jim, co mají udělat: "Všechno, co vám řekne, učíte" (Jan 2,5). (Kdyby si služebnici řekli: "Co nám tu bude vykládat, my víme, co se sluší a patří, nejsme na první svatbě, jsou oba z Nazareta a její syn je obyčejný tesař!" asi by nebyli svědky počátku divů.) Ani v současné době nedělá Matka Boží nic jiného. Současná krize a duchovní nouze lidské společnosti je ovšem ve srovnání s onou v Káně navýšost tragická a zoufalá. Bude Matka nečinně přihlížet? Upozorňuje svého Syna na naši nesmírnou a stále vzrůstající nouzi a nás prosí, abychom udělali všechno, co nám řekne. Čím větší

jsou důvody k obavám a starostem, čím více máme zapotřebí jejího napomenutí, tím více je opakuje. Není totiž nějakou úřednicí. Je skutečnou matkou.

Teologové mají obavy, že Zjevení, které tak pečlivě prostudovali, chce někdo nahrazovat, opravovat nebo měnit s odvoláním na soukromá zjevení. Předně je třeba říci, že češtině špatně rozlišuje dva termíny, které jsou v jiných jazycích odlišeny: apparitio - objevení se a revelatio - odhalení, vyjevení. Na svátek Zjevení Páně se modlíme: Unigenitum tuum gentibus stella duce revelasti. U sv. Matouše čteme: Angelus Domini apparuit ei in somno (anděl Páně se mu zjevil ve snu Mat 1,20) a na jiném místě "Confiteor tibi, Pater Domine coeli et terrae, quia abscondisti haec a sapientibus et prudentibus et revelasti ea parvulis: Velebím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi skryl tyto věci před moudrými a opatrnými a zjevil jsi je maličkým. (Mat 11,25) Mluvíme-li o zjevení Matky Boží, myslí se tím nejčastěji apparitio. V původní kolektě svátku Zjevení P. Marie v Lurdech čteme: "...ejusdem Virginis Apparitionem celebrantes" (oslavujeme Zjevení téže Panny). Je-li obsahem, vyplývajícím ze "zjevení se, ukázání se" i něco, co navazuje, dále rozvíjí a vysvětluje obsah Zjevení, Duch sv. se postará o to, aby tento jeho hlas byl doložen a mohl být obecně přijat (např. Lurdy a Neposkvrněné početí). Může snad teolog zakázat Bohu, aby podle svého úradku dále promlouval ke svému lidu?

Na to, abychom mohli rozeznávat, co je od Boha a co od lidí, dal nám náš Pán jasné kritérium: "Po ovoci jejich poznáte je. Nemůže špatný strom nésti dobré ovoce" (Mat. 7,16-19). Často se poukazuje na příklady zkomolené zbožnosti, spojené s lidovou mariánskou úctou. Dnes je však třeba si všimnout spíše podivuhodných obrácení, která jsou v přímé souvislosti s působením Matky Boží prostřednictvím "soukromých zjevení". Plody těchto podivuhodných obrácení jsou především ony ctnosti, které tak výrazně zdobí Matku Boží: čistota a pokora. Nejde o pobožnostkáře, kteří věší po stromech barvotisky, ale o křesťany, kteří Bohu i lidem otevřeli svá srdce, skonecovali se svou nedobrou minulostí a udivují své okolí svou hlubokou vírou, pokorou, občertavostí a apoštolskou horlivostí. Nedisputují o tom, zda P. Maria mluví mnoho nebo málo, ale přijali její výzvu k modlitbě a pokání, neboť to je jediná možnost, jak zapudít Zlého (Mk 9,28). Takováto obrácení nejsou dílo lidské, tím méně satanovo. Matka Boží plní své poslání, spolu-

působí, aby byla rozdracena hlava satanova v srdcích, která jsou ochotna přijmout její pomoc. Mimořádné působení Boží milostí v Medžugorje může ignorovat jen člověk skutečně zaslepený, a každá zaslepenost se rodí z nedostatku pokory. Kde se rozmnožil hřích, tam se v míře ještě daleko štedřejší ukázala milost (Řím 5,20). Jestliže mi opravdu záleží na tom, aby se šířilo Boží království, pak musím pokorně děkovat Bohu, že na přímluvu Matky svého Syna otevírá na tom či onom místě tak bohaté zdroje své milosti.

Podívejme se naopak, jaké ovoce přináší praxe, která úctu k Matce Boží odložila jako přežitek, jak jsme toho svědky v některých západních zemích. Výsledkem je úpadek mravů a otupené svědomí, neúcta k ženě, neúcta k životu, odpor k učitelskému úřadu Církve a v konečné fázi ztráta víry.

Můžeme namítnout, že Církev se k tomu či onomu "zjevení" nevyjádřila. Tak tomu bylo vždy. A když se nakonec vyjádřila kladně, bylo to vždy po vytrvalé, vroucí a ovoce přinášející víře a zbožnosti převážně prostých věřících, kteří se neohlíželi na skeptické teology, ale byli vnímaví k Boží milosti, kterou jim Matka Boží vyprosila.

Někteří křesťané zastávají názor, že

úcta k P. Marii představuje jakousi fakultativní formu zbožnosti, která ovšem v sobě skrývá nebezpečí, že překryje povinnou úctu k samému Bohu. Opravňuje nás obava před extrémem uchýlit se k extrému opačnému? Ze všeho, co vyšlo z tvůrčí ruky Boží jako dar člověku, je Matka Boží Panna Maria dar největší, nejvznešenější a nejpotřebnější. Přehlízet dar je urážkou dárcе. Z svého patrona si mohu vybrat, koho chci. Ale Matku mám jen jednu. Toto duchovní mateřství není metaforou, ale skutečností. Jako dospělý člověk se mohu domnívat, že svou pozemskou matku již nepotřebuji, ale mám-li v sobě trochu slušnosti, mám k ní stále úctu. V duchovním řádu milosti svou Matku potřebuji stále. Naopak, čím více chci růst a dospívat, tím více jí potřebuji, protože cílem mého duchovního růstu je právě stát se maličkým, jinak totiž nevejdu do Božího království (Luk 18,17). Spíš než skeptičti teologové nám mohou být příkladem světců, např. sv. Jan Bosco. P. Maria provázela každý jeho krok. Oslovovala jej ve snách. Měl k ní dětskou důvěru a výsledkem je dílo, které oslavuje Boha a církev po celém světě. Stal se poštilcem, aby byl moudrý (1 Kor 3,19).

Bůh má proto rád prosté a maličké, protože jsou pokorní a nebrání mu svou pýchou a domýšlivostí působit tak, jak On

chce, tam, kde On chce, tehdy, kdy On chce, aby byl oslaven právě On. On totiž nejlépe ví, čeho je nám zapotřebí. Komu se přiči tento Boží způsob, nechť se vážně zamyslí nad stavem své pokory. Možná, že právě ochutnání kousičku toho odmítaného chleba z mariánské mošničky by mohlo přinést uzdravení. Neděvejme se na ojedinělé příklady pokřivené zbožnosti a vypravme se, třeba se skepsí, na místa, kde milost Boží teče velkými proudy. Snad se kapička dostane i pro nás. A pokud nás nic nemůže přesvědčit, budme alespoň ohleduplní k těm, kterým nerozumíme pro jejich "prostotu" a možná "nevzdělanost" a pro nás nepochopitelnou odevzdanost Matce Boží Panně Marii. Odmítající je odmítáme možná ty, které Bůh obzvláště miluje a může se dokonce stát, že svým postojem někomu přehradíme cestu, která jej mohla přivést ke Kristu skrze Marii.

Někdo má zájem na tom, aby nás rozdělil, aby mezi křesťany vsouval pomalu a nenápadně další klin. Bylo by nanejvýš politováníhodné, kdyby tímto klinem měla být Matka Boží Panna Maria, Matka křesťanské jednoty. Varujme se zasévat fevnivost a svár, smýšleli bychom totiž jen pozemsky (1 Kor 3,3). Komu by to prospělo?

Dr. Lubomír Štula

"Já se nechci Bohu rouhat, vím, že existuje a je dobrý, ale stále mne k tomu nutí démon, abych psal a kázal to, co Boha popírá a uráží. Jsem tak slabý, že mu nedokážu vzdorovat."

**A. Ruge,
ateistický agitátor a přítel Marxův v 19. století,
cit. Briefe A. Ruge, str. 263**

Z DOMOVA ...

* V České republice existují celkem tři tábory pro uprchlíky: v Červeném Újezdě, Bělé - Jezové a Zastávce u Brna. Krom uprchlíků z Balkánu přibývá žadatelů o azyl především z afrických států.

* Předseda České strany sociálně demokratické Miloš Zeman vyzval vládu premiéra Klause k výraznému snížení daní. Tim mají být motivováni především drobní a střední podnikatelé, kteří stále více krachují.

* Každý den země v ČR na následky kouření 63 lidí. Sděлил to Luk Joossens, ředitel Evropského úřadu pro prevenci kouření.

* Podle Institutu pro výzkum veřejného mínění se téměř polovina našich občanů přiklání k názoru, že tzv. obrodný proces v r. 1968 byl pokusem o obnovu demokracie. Přes dvacet procent tvrdí, že šlo o boj frakcí v KSČ a více než 25 procent nedokáže záležitost posoudit.

* Letošní hektarový výnos vinné révy bude nejnižší za poslední tři roky. Podle předsedy Českomoravské vinařské unie B. Paličky nedosáhne ani sedmi tun.

* Představa už je jasná

Jak oznámil člen koaliční komise pro řešení vztahu státu a církvi poslanec Viktor Dobaš (ODA), katolická církev už má jasnou a konkrétní představu, v jakém rozsahu by jí měly být vráceny pole

a lesy, nemíni jí však zveřejnit před zahájením jednání.

* Nový oltář

V Holasících u Rajhradu byl brněnským generálním vikářem mons. Jiřím Mikuláškem znovu posvěcen památný oltář v kapli sv. Václava. Musel být nově vybudován, protože starý už byl zničen. Pod ním jsou uloženy ostatky mučedníků z prvních křesťanských dob Valentina, Viktorie aj.

* Poprvé po 42 letech

V klášteře sester Těšitelky v Rajhradě u Brna se mohla 19. září opět sloužit mše svatá. Chrám Nejsv. Srdce Ježíšova, který byl posvěcen v roce 1929, zničila r. 1945 Rudá armáda. Když ho sestry Těšitelky opravily, komunistický režim zlikvidoval řeholní řády a celý klášterní objekt proměnil v kasárna. Kostel se stal skladištěm, později kinem. Důsledkem této devastace je rozbitý mramorový oltář, otlučené a pobořené zdi, roztrášená hrobka zakladatelky Těšitelky a vytrhaná podlaha. To vše připomínalo spíše Velký pátek, ale lid přesto nadšeně zpíval velikonoční píseň. Duchovní správce sester promluvil o trpké minulosti a plánech do budoucna.

Osmnáctiletá pracující hledá

PODNÁJEM
u věřících lidí v Olomouci v blízkosti centra - není podmínkou.

Nabídky posílejte na adresu:

Martina Špírková
Matice cyrilometodějská
Dolní náměstí 24
772 00

< MALÁ POHÁDKA >

K probíhající celonárodní diskusi o vrácení církevního majetku chci přispět malou pohádkou.

V Zadních Kotěhůlkách vykradli loupežníci chatovou osadu. Policie je brzy dopadla, zavřela a všechny ukradené věci jim odňala a uschovala na bezpečném místě. Starosta Zadních Kotěhůlek pak na nejbližší schůzi obecního zastupitelstva podal radostnou zprávu o dopadení loupežníků a zachránění ukradených věcí. Svůj projev ukončil takto: A nyní dávám hlasovat, zda ukradené věci vrátíme poskozeným chatařům, či nikoliv.

Tady končí pohádka a přesně tady začíná realita České republiky. Kam to klesl tento národ, když jeho politikové smýšlejí jako starosta Zadních Kotěhůlek, když rozvířili diskusi o nediskutovatelném, když se samozřejmá povinnost vrátit ukradené církevní majetek pro ně stala politickou věcí a téměř neřešitelným problémem?

JUDr. Vladimír Mindl, Praha
cit. Český deník

* Prezident FICEP v Olomouci

V uplynulých dnech zavítal do Olomouce Belgičan dr. Achille Diegenant, prezident Fédération Internationale Catholique d'Education Physique et Sportive. Provázeli ho dr. Josef Finder, prezident Österreichische Turn und Sportunion a paní Monika Skrobanek, členka prezidia této křesťanské sportovní organizace /1 milion členů/. FICEP má v osmi evropských zemích více než 3 milióny členů.

Jmenování představitelů jsou hosty ústředí české katolické sportovní organizace Orel, která byla letos na 56. kongresu FICEP ve švýcarském Lucernu slavnostně prohlášena za člena FICEP. V doprovodu starosty Orla J. Novotného, generálního sekretáře B. Kostelky a ředitele kanceláře P. Mulička se seznámili s naší vlastní, která se v r. 1995 má stát hostitelskou zemí 58. kongresu FICEP.

/JVM/

13. říjen 1917: Fatima ZPRÁVY O SLUNEČNÍM ZÁZRAKU

Abychom potvrdili historickou skutečnost, uvádíme výňatek z pastýřského listu lerijského biskupa o "úctě k Naší milé Matce z Fatimy":

"Sluneční fenomén z 13. října 1917, o kterém psaly obšírně tehdejší noviny a časopisy, byl něčím uchvacujícím a zanechal ve všech, kteří měli to štěstí jej vidět, nezapomenutelný dojem.

Děti předpověděly den i hodinu očekávaného zázraku. Zpráva o předpovědi se rychle rozšířila po celém Portugalsku, a přes mimořádně nepříznivé počasí, přišly do Cova da Iria tisíce a tisíce lidí. Tyto při posledním zjevení viděly všechny úkazy, kterými slunce vzdalo hold Královně nebes a země, té Královně, jejíž jas je silnější než žár poledních paprsků slunce. Uvedený zjev dopředu neohlásila ani nezaregistrovala žádná hvězdárna na světě, což potvrzuje nadpřirozený jev. V Cova da Iria jej však pozorovaly osoby všech stavů a sociálních skupin, věřící a nevěřící, novináři nejznámějších novin a deníků Portugalska a to i lidé několik kilometrů vzdáleni od místa zjevení."

Pokus o vysvětlení, že jde o davovou sugesci, je naprosto neúnosný. Není skutečně možné žádat lepší znamení, jako bylo právě toto. Událostmi se mimochodem zabýval i portugalský tisk, zvláště slunečním zázrakem. Velkou pozornost vzbudily dva články v časopise "SECULO". První pod názvem: "V říši nadpřirozena", druhý "Znamenání a obdivuhodné události ve Fatimě." Protože se šéfredaktor Avellino d'Almeida postavil nebojácně za uznání a pravdivost zjevení, byl ostře kritizovaný ze strany volno-myšlenkářů.

Uvádíme ještě svědectví Dr. José Maria Proenceho Almeida Garretty, universitního profesora v Coimbre:

"Do Fatimy jsem přišel kolem poledne. Hustý déšť, který od rána padal z oblohy ještě zesílil v náporch zuřivého větru a hrozil zaplavit široké okolí. Zůstal jsem stát na výše položené cestě ve vzdálenosti asi 100 m od místa zjevení. Z hlav a šatů lidí tekly potůčky deště. Uplynuly dvě hodiny. Ještě před několika okamžiky bylo slunce zahalené hustou vrstvou oblaků. Náhle se mraky roztrhly a pohledy všech se jako magnetem přitahované upřely na otevřený prostor. I já jsem se tam zahleděl.

Slunce vypadalo jako kotouč s jasnými obrysy, mihotalo se, ale neoslepovalo. Ve Fatimě jsem slyšel, že se slunce podobalo matněmu stříbrnému kotouči, ale toto přirovnání se mně nezdálo být příliš přiléhavé. Ne, mělo jasný lesk. Připomínalo mi lesk perly, nebylo podobné měsíců za jasné noci, takovou barvu nemělo. Vypadalo jako blikotající se těleso, podobné stříbrné

skořápce mušle. To není poezie, toto viděly mé oči.

Tento pestrý světelný kotouč se potom uvolnil ze svého pozadí i svého okolí a neslýchanou rychlostí se točil kolem vlastní osy. Do ruda zbarvený se blížil k zemi a svou nesmírnou ohnivou váhou hrozil všechno rozdrtit v prach. Byly to hrůzostrašné okamžiky. Podařilo se mi však tyto jevy pozorovat pokojně, chladnokrevně a bez vzrušení.

Ponechávám i druhým, aby to popsali a vysvětlili."

Otec Ignacio Laurencu PEREIRA, později misionář v Indii, popsal na požádání monsignora Antonia Teixeira, svého času biskupa v Meliapuru, své dojmy z 13. října 1917 v listě, otištěném v "CATHOLIC REGISTER" z července 1931, stejně jako v časopisu "OUR LADY OF FATIMA, HER WONDERS IN INDIA" (číslo 7, 1934):

"Uběhlo 14 let, odkdy se tyto události ve Fatimě staly, ale dojmy ze slunečního zázraku z 13. října 1917 se mně vryly hluboce do duše, takže jsou i dnes úplně čerstvé. Měl jsem tehdy 9 let, navštěvoval jsem lidovou školu ve svém rodišti, v malé obci ležící na osamělém kopci naproti fatimským vrchům, tedy asi 10 km od zjevení. Bylo právě poledne. Naráz jsme zaslechli vzrušený křik lidí z ulice. Vylekali jsme se. Učitelka, dobrá a zbožná dívka, vyběhla ze školy první a děti ji následovaly.

Shromážděné davy lidí na ulicích křičely, jiní plakali a všichni ukazovali na slunce.

Neušimáli si našeho křiku, ani otázek naší učitelky. Dívali jsme se také. Byl to velký zázrak, který bylo možno sledovat i v mé rodné obci, sluneční zázrak se všemi svými fenomény.

Cítím se neschopen popsat všechno, co jsem tehdy viděl a prožíval. Slunce se mi zdálo být bledé, bez oslepujícího lesku, připomínalo mi kotouč z jiskřičího sněhu, točící se kolem své osy. Naráz začalo padat dolů a hrozilo se zřítit na zem. Chtěl jsem utéci. Všichni plakali a zděšení očekávali konec světa.

Vedle mne stál jistý nevěřící ateista, který se dopoledne vysmíval lidem, že se hnali do Fatimy, aby viděli malé děvče. Podíval jsem se na něj. Byl ohromený, celý se trásl a zíral na slunce. Nakonec zdvihl ruce k nebi, padl na kolena na zem do bláta a volal: "MADONA, MADONA."

Ubohý člověk, který se na více nezmohl. Mezitím lidé nepřestávali plakati a litovati svých hříchů. Ze všech stran spěchali do kaple, která byla zanedlouho přeplněna.

Během trvání slunečního zázraku bylo celé okolí, všechny předměty v něm kolorovány měnicími se barvami duhy. Když jsme hleděli do

tváří jeden druhému, tyto byly různě zbarveny. Jeden byl modrý, druhý žlutý, třetí červený. Všechno to zvyšovalo strach lidí. Asi po 10 minutách se slunce vrátilo na původní místo, takové, jaké bylo předtím, bledé a bez lesku.

Když si lidé uvědomili, že nebezpečí pominulo, začali radostí skákat a jedněmi ústy hlasitě volali:

"Zázrak, zázrak! Ať je pochválena naše milá Paní z Fatimy!"

Mangalore, 13. 7. 1931

Ignatio Laurencu Pereira
- očitý svědek.

Výňatek pochází z knihy "Maria spricht zur Welt", která má církevní schválení a která byla přeložena Dr. Mikulášem Havrillou na Slovensku se souhlasem nositele autorských práv (pozn. red.: český překlad FATIMA - MARIA MLUVÍ K SVĚTU právě vytiskla Matice cyrilometodějská v Olomouci pro nakladatelství Cor Jesu v Českém Těšíně. Knihu si můžete objednat na adrese Matice cyrilometodějská s.r.o., Dolní nám. 24, Olomouc, PSC 771 00).

Tuto zprávu pokládám za nutno uvést, neboť se stále stupňuje tlak proti uveřejňování všeho, co může potenciálně pohnout lidská srdce a vést k zamyšlení.

Jistěže, každý nezaujatý člověk, mající kdykoliv možnost číst dobové prameny týkající se tohoto světelného zázraku ve Fatimě 13. 10. 1917, který bezprostředně předcházel vzniku krvavé bolševické revoluci v Rusku, je přímo veden, aby zaujal k jasným fenoménům své stanovisko.

Všechny mimořádné jevy mají vést právě k tomu, aby se člověk obrátil a změnil smýšlení, aby měl sílu přijmout EVANGELIUM a aby poznal, že je to Bůh, který byl, jest a bude jediným Pánem dějin a že jedině jemu náleží svrchovaná úcta a láska.

Čím více a hlouběji bude dnešní moderní člověk schopen vnímat Boží nadpřirozené působení, čím odevzdaněji podle příkladu Panny Marie bude v naději objímat kříž, který na jeho bedra nakládají zvláště ti, kteří si arrogantně osvojili právo hovořit Božími ústy a určovat, co je možné a nemožné, tím více bude růst nepřekonatelná a nezničitelná vnitřní síla, která naprosto spolehlivě postupem času odstraní vše, co není Bůh. My se modleme, aby mezi těmi uschlými větvemi nebylo množství duší, které dostaly zvláštní dar přijetí svíce, neboť odtud hrozí největší nebezpečí bránění maličkým v totálním otevření srdci Bohu.

"Mé Neposkvrněné Srdce zvítězí", to je nezvratná jistota. Bude jistě hodně obětí, hodně svědků, ale poslední slovo má spolehlivě Trojjediný Bůh, ke kterému směřujeme skrze Pannu Marii.

Děkujeme za Fatimu a nenechme úklady satana oslabit roli Matky Boží a církve.

P. Petr Dokládál

KŘESŤANÉ V BUDOUCÍ EVROPĚ

Velký francouzský katolický filozof Jacques Maritain ve svém díle "Integrální humanismus" snil o dějinném ideálu nového křesťanství. Předpokládal, že by "křesťanský svět ve svém celku dnes přerušil souvislost s civilizačním zřízením, které je duchovně založeno na buržoazním humanismu a hospodářsky na plodnosti peněz a zároveň by zůstal nedotčen bludy totalitářskými nebo komunistickými, k nimž toto zřízení vede jako ke své logické katastrofě." Tento předpoklad se bohužel nesplnil, ba naopak došlo k téměř půlstoleté vládě komunismu ve velké části Evropy, jejímž důsledkem je morální devastace netušených rozměrů. Reálný socialismus eliminoval duchovní život, vyrval víru v Boha ze srdce člověka a uvrhl ho do duševní prázdnoty. Současná ekonomická reforma je sice nutná, ale ještě potřebnější je reforma mravní.

Demokratický kapitalismus na západě sice zvýšil všeobecný blahobyt, ale západní společnost odmítá náboženství a prochází duchovní krizí.

Vize J. Maritaina o "úplném uskutečnění jistého světského křesťanského poslání v jistém množství srdcí" se tedy nenaplnila, protože nedošlo "k rozsáhlé křesťanské obrodě nejen mezi intelektuální elitou, ale ani v širokých lidových masách".

Jakou reálnou šanci má tedy křesťanství v budoucí Evropě? Před šedesáti lety si stěží kdo mohl představit, jak bude vypadat Evropa koncem dvacátého století. Už dnes žije v západní Evropě minimálně 15 miliónů cizinců, stále jich přibývá a bude přibývat. I když Západ neprodyšně uzavře hranice, nezabrání přistěhovalectví: legálnímu, pololegálnímu, ale i zcela ilegálnímu. Do blahobytné Evropy se budou stále víc tlačit příslušníci rozvojových

národů, kteří by ve své zemi byli odsouzeni k smrti hladem. Mohou propuknout národnostní spory, ba i nenávisť. Křesťané v budoucí Evropě ponесou odpovědnost za problém migrace: zda povede k nedefinovatelné směsici národů nebo k plodnému spoluzítí a zda se jim podaří vnést do společného evropského domu křesťanskou víru v Boha a lásku k bližnímu jako cennou duchovní hodnotu. K tomu ovšem bude nutné, aby se zbavili předsudků vůči cizincům a aby nová generace křesťanů byla daleko tolerantnější.

Velkým problémem bude setkání s islámem, jehož pronikání křesťanský Západ celá staletí zabraňoval. Dnes sedí muslimské děti úplně samozřejmě vedle katolických žáků v západních školách.

V SRN žije víc než dva milióny muslimských "gastarbajtrů", ve Francii ještě mnohem víc. Je možné doufat v plodné spoluzítí křesťanů s muslimy ve víře v jednoho Boha? Snad lze spolehnout na mladou generaci, která roste a studuje s muslimskou mládeží. Snad přinese plody i pohostinství, které Západ poskytuje mnohým islámským utečencům, kteří mohou prožívat křesťanství činu bez snahy o obrácení na křesťanskou víru. Snad to, co se teď prožívá v malém měřítku, bude později možné i ve velkém společenství.

V Evropě přibývá rozvodů, druhé i třetí manželství není výjimkou. Vzorem jsou "hvězdy" soudobé hudby a sportu. Změnu partnera mnozí považují za znamení vitality a mláde. Partnerství je prohlašováno za soukromou záležitost a stále častěji se vyžadují zákony, které by všechny druhy partnerství legalizovaly. Pručce roste počet domácností s osaměle žijícími osobami. Běžné je střídání partnerů. Stále

méně dětí žije ve spořádané rodině. Lze s jistotou říci, že v budoucí Evropě převážná část obyvatel nebude žít podle křesťanských tradic jako dosud. Co mohou dělat křesťané, kteří tvoří církev?

Na prvním místě hrozí nebezpečí, že křesťané se přizpůsobí. Manželské krize, rozvody, rozbitá manželství se stále častěji objevují i u praktikujících katolíků. Ale hrozí i nebezpečí, že se křesťané nebudou nikdo ptát ani je brát vážně, tedy že se vytvoří vědomě "antikřesťanská" kultura.

Církev však nesmí vzdávat "dobry boj", i když situace je neutěšená. Nesmí se vzdát nerozlučitelnosti manželství, protože rodina je nejjistějším místem pro výchovu a rozvoj dětí. To odpovídá přirozenosti člověka a chrání lidskou důstojnost. V budoucnosti však církev nebude moci prosadit své principy pomocí zákonů, protože v pluralistické společnosti nebude mít potřebnou většinu. Pro své ideály bude musit lidi přesvědčivě získávat. K tomu je zapotřebí, aby manželé brali mnohem vážněji změněné společenské poměry.

Od budoucnosti rodiny závisí budoucnost církve, protože rodina je církev v malém, domácí církev. Bude záležet na křesťanech, jak v praxi uplatní křesťanský ideál a jak dalece ho budou uznávat i nekřesťané. Budou-li křesťané i proti společenskému trendu žít jinak a ukazovat, jak to může být plodné i pro manželskou lásku, dají příklad i současné dorůstající generaci, která bude utvářet zítřejší Evropu.

Evropu inspiroval duch křesťanství a v této době potřebuje obrovskou sjednocující a orientující sílu. A na nás všech bude záležet, zda Evropě zítřka vtiskneme křesťanský ráz.

Ing. Cyril Martinek

ZE SVĚTA ...

* Izraelský ministr zahraničí Š. Peres vyrazil Sýrii k mírovým jednáním. Tutéž nabídku učinil i Libanonu.

* Na zasedání VS OSN německý ministr zahraničí Klaus Kinkel se vyslovil pro ustavení mezinárodního stálého trestního soudu. "Ti, kdo mučí, musí žít ve strachu z trestu," řekl.

* Celkem 35 000 občanů SRN podepsalo petici proti násilí v televizi, kterou adresovalo ministryni A. Merkelové, odpovědné za sdělovací prostředky. "Čtyři tisíce mrtvol v televizi týdně je příliš..." píše autoři petice.

* Mezinárodní organizace práv člověka Amnesty International zaslala dopis dánskému ministru spravedlnosti, kde si stěžuje na nelidské zacházení s zadateli o azyl v uprchlických táborech a ve vězeních.

* Velký ruský spisovatel Alexandr Solženicyn, autor proslulého dokumentu o sovětských koncentracích "Souostroví Gulag", který dosud žije v exilu v USA, kam byl vypovězen sovětskými úřady r. 1973, oznámil, že se příštím rokem vrátí do Ruska.

* **Patriarcha přiznává srbskou vinu**
Pravoslavný patriarcha Srbska Pavle poprvé veřejně přiznal, že také srbská strana v současném bosenském konfliktu nese svůj podíl viny a dopouští se zločinů proti lidskosti. Patriarcha řekl, že žádný slušný člověk neospravedlňuje tuto válku a požadoval urychlené zastavení bojů. V této souvislosti rozvířily některé západ-

ní sdělovací prostředky zprávu o možném setkání patriarchy Pavla s papežem Janem Pavlem II. Belgický kardinál G. Daneels, který se nedávno vrátil z Bělehradu, kde se rovněž setkal s patriarchou, však považuje tuto myšlenku za nepravděpodobnou, neboť patriarcha není ve svém postavení zcela svobodný a k něčemu takovému by musely říct své rozhodující slovo státní orgány.

* **Katolický rozhlas ve Slovinsku**
Ve Slovinské republice bude v nejbližší době uvedeno do provozu katolické "Radio Ognisče", které má pokrývat svým rozsahem celé území Slovinska. Bude vysílat kromě náboženských pořadů také zprávy, sportovní přenosy a veselou i vážnou hudbu. Jeho ředitelem Mons. Franc Bole poukázal na příklad sousední Itálie, kde vysílá více než 150 katolických vysílaců.

* **Dvě třetiny katolíků vyhnány**
Arcibiskupský úřad v Sarajevu zveřejnil přesnou dokumentaci o stavu katolíků ve své arcidiecézi. Před válkou tam žilo 528 000 katolíků. Do dnešních dnů jich 50 000 přišlo o život, 50 000 je nezvěstných, 150 000 bylo vyhnáno Srby a 128 tisíc muslimy. Před válkou měla arcidiecéze 144 far. Dnes je jich 56 obsazeno Srby a 34 muslimy.

* **Proces pro urážku náboženského citění**
Kabaretní skupina "Habsburg Recycling" ve Vídni se musí zodpovídat před

soudem podle paragrafu o urážce náboženského citění. Obžaloba jim klade za vinu, že při představení zesměšňovali náboženské symboly. Kristus a Panna Maria "zdobili" dveře na toaletu, církevní písně byly před publikem zpívány se slokami oplzlých šlágrů, ukřížovaný Kristus se stal pro komiky terčem nechutných vtipů. Obvinění se hájí "uměleckou svobodou".

* **V Irsku nejde o náboženský konflikt**

Německý katolický týdeník Tag des Herrn (26. 9. 93) připomíná 25. výročí vypuknutí občanské války v Severním Irsku. Uvádí, že od prvopočátku nešlo o žádnou náboženskou válku, jak většina sdělovacích prostředků dosud mylně a často s neskrývanou snahou zostudit křesťanství prezentovala. Termíny "katolíci" a "protestanti" vůbec neoznačují náboženskou příslušnost, nýbrž stoupence přípojení Severního Irsku k Irské republice a proti nim zase ty, kdo chtějí zůstat ve svazku britské koruny. Dodejme ještě, že Irská republikánská armáda (IRA), dlouhá léta tajná organizace stoupenců sjednocení ostrova, používající teroristických metod, není a nikdy nebyla žádnou katolickou organizací. Irští biskupové ji několikrát odsoudili a vyhlásili zákaz účelovat svátosti těm katolíkům, kteří by k IRA náleželi nebo jí vědomě pomáhali. Podobně se vyjádřili představitelé anglikánské, presbyteriánské a metodistické církve na adresu teroristických organizací usilujících o zachování britské nadvlády.

BOŽÍ MILOSRDENSTVÍ

Přiznám se, že již několik let stále zřetelněji vnímám a prožívám hlubiny úcty k Božimu milosrdenství. Každým rokem jsou konány ve farnosti nověny k Božimu milosrdenství, které začínají na Velký pátek a končí na druhou neděli velikonoční, která je nazývána "bílá".

Ta letošní byla zvláště hluboce prožívána, neboť na tuto neděli dne 18. dubna 1993 prohlásil Svatý Otec Jan Pavel II. apoštolku Božihu milosrdenství sestru Faustýnu Kowalskou za blahoslavenou.

Za účasti více než 100 000 poutníků z celého světa v čele s kardinálem Josefem Glępem, primasem polským, kardinálem Františkem Macharským a s vládní delegací v čele s prezidentem Lechem Walesou, byla Svatým Otcem oslavena prostá duše Faustýna, která má hodně co říci o následování Krista tomuto světu.

Osobně mne hodně mrzelo, že naše sdělovací prostředky zaujaly k této významné události chladnou zdrženlivostí a proto bude jistě vhodné, když zde budou připomenuta fakta, která jsou oslovující a nutí k zamyšlení. Jsou našťestí shrnuta v útlé, ale výborné pojetí publikaci "Sestra Faustýna" i o Božím milosrdenství s názvem "Znamení doby" (pozn. red.: obě publikace vydala Matice cyrilometodějská Olomouc). Z nich se můžeme dovědět podstatné, co může být živé a oslovující pro současného křesťana. Osobnost sestry Faustýny živé a výmluvně zapadá do kontextu biblického textu (1 Kor 1,27): Bůh si vyvolil to, co je v očích tohoto světa pošestlé, aby tím zahanbil moudré, ty, kteří jsou bezmocní, aby zahanbil mocné a vyvolil méněcenné,

aby zlomil moc těch, kteří jsou "něco". Tato omilostněná duše přesně zapadá do Božihu scénáře a mezi ty, které On, ať sám nebo skrze svou Matku P. Marii, oslovuje. Kdo byly v očích světa Bernarda, Lucie, Hyacinta, František, Melanie, Maxim a desítky dalších? Je znám nějaký případ, kdy se nebe ukázalo nějakému církevnímu hodnostáři? Sestra Faustýna nás učí Božím vlastnostem a také tomu, že vše zraje a vydává úrodu v příhodný čas.

Všechna protiventství a zákazy i ze strany Církve je nutno vždy brát v duchu SMÍRU a poslušnosti. Odmítnutí je destrukcí, podřízení se vytváří neznitelnou sílu, které se nemůže postavit nikdo a nic. V roce 1959 vydalo Svaté Officium zákaz úcty k Božimu milosrdenství a zde se naplnila prorocká slova sestry Faustýny, která za svého krátkého života poznala, jakými obtížemi bude úcta k Božimu milosrdenství procházet. Zničit se ale toto dílo satanovi nepodařilo. Dekret o zahájení beatifikačního procesu podepsal dne 21. 10. 1965 tehdejší krakovský arcibiskup Karol Wojtyła. Polští biskupové v čele s kardinálem Wojtylou shromáždili analýzy a bohatou dokumentaci o životě a zjeveních této sestry, na základě kterých římská Kongregace zákaz 15. 4. 1978 odvolala.

Blahoslavená Faustýna předpověděla svou beatifikaci i to, že z Polska vyjde jiskra, která připraví svět na druhý příchod Kristův.

Ve své známé encyklice DIVES IN MISERICORDIA, o Božím milosrdenství, hovoří současný náměstek Kristův jasně o požadavcích a realismu doby zmiňané

v chladném racionalismu: "Proto musí Církev v každé dějinné době, a v naší pak zvláště, POVAŽOVAT ZA JEDEN Z NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH ÚKOLŮ HLÁSAT A DO ŽIVOTA UVÁDĚT TAJEMSTVÍ MILOSRDENSTVÍ VYZAŘUJÍCÍ NÁM Z KRISTA." Sestra Faustýna, civilním jménem Helena Kowalská, neměla žádné zvláštní vzdělání, ale byla obdarována úžasnými dary Ducha svatého, měla velkou odvahu napomínat i starší vzdělané sestry, dokonce i leccos vytknout sestře generální představené, ale vše činila s velikou láskou, úctou a mírností. Činila tak na popud samého Ježíše, který jí ukázal hlubiny svého milosrdenství a přikázal tuto úctu šířit.

Je více než pochopitelné, že na ni hned vložil kříž, a to nesmírně těžký. Sestra Faustýna jej ochotně přijala a z něho také čerpala nepremožitelnou sílu, přes svou slabost a nemoc. Pán jí dopřál jen 33 let života na této zemi. Narodila se roku 1905 a zemřela roku 1938, 5. října. Tato vzpomínka je malou kytíčkou na její hrob, jako výraz úcty a lásky k Pánu Ježíši a také jako memento a výzva: "Nebojte se, já jsem s Vámi až do skonání časů (Mt 28,20)" a "brány pekelné Ji nepřemohou" (Mt 16,18). Stále se o to houževnatě snaží a v dnešní době zvláště a všemožně brání v šíření PRAVDY a informací o velikých skutečích, které Bůh dnes činí, ale každý, kdo je srostlý s Boží láskou, má odvahu svědčit i za nejvyšší cenu. A to je nejvyšší nutné právě DNES v duchu SMÍRU a síly naděje plynoucí z úcty k Božimu milosrdenství.

P. Petr Dokládal

KAPITALISMUS - NOVÉ NEBEZPEČÍ

Jan Pavel II. vyslovuje přání, abychom si stále hlouběji osvojovali sociální učení církve tak, jak je vyjádřeno v písemných církevních dokladech, šířili je a uváděli v život. Po zatlačení komunistické zvle spotřební společnosti západních demokracií dochází v Evropě k novému stěhování národů. V prostředí těchto překotných změn je nebezpečí, aby se nerozvinulo nějaké ohnisko nenávnosti, napětí a nepokoju. V zemích, kde byly v národech násilím umlčovány různé nedorozšířené problémy národnostní, nyní tato napětí naplno propukají. Je to patrné třeba v Chorvatsku, ba v celém tom měkkém podbríšku Evropy, jak to svého času nazýval Churchill. Jak v těchto choullostivých místech nastal po ústupu komunistické zvle výbuch národnostních nepokojů a občanské války. Těchto napjatých poměrů tam ještě zlovlně využívají ti, kterým pokojný a samostatný rozvoj evropských národů není vhod.

Svatý Otec říká: "Hrozí nebezpečí, že představitelé západních zemí budou v tomto ztroskotání jednostranně spatřovat užitečnost svého hospodářského systému a nebudou se starat o uskutečňování potřebných oprav svých soustav."

(Centesimus annus, VI. 56)

A přitom každý, kdo zná něco z dějin, ví, že tento bezbožný socialismus a komunismus vzešel právě z výstřednosti kapitalismu jako tupá odezva na jeho zlořádu. Dnes se znovu v mnoha oblastech našeho společenského života prosazuje návrat ke kapitalismu, a to nejednou jakoby stejně bezuzdnému a nepoučenému tím, co už zde jednou napáchal. Ně-

kteří lidé se sklonem ke zkratovému myšlení, říkají v takové chvíli, že to vypadá tak, jako kdyby se několik zaskvěcených hlav na světě domluvílo takto: "Vraťte nám na chvíli moc nad tím stádem, abychom s ním provedli několik našich pokusů, a za pár desetiletí vám ho trochu zdeptanější znovu předáme zase k vašim komunistickým pokusům."

Pán Bůh zaplať za to, že dějiny nejsou nikdy jen výsledek spiknutí několika bohatých a mocných.

O tom, jak velké opravy vyžaduje sociální myšlení, oslavující bezbožnou demokracii, upínající se jenom na volný trh a bezmeznou vládu peněz, svědčí strašlivé společenské poměry v jižních oblastech naší planety. Národy "se tam nalézají více než kdy dříve v hrozně bídném postavení, jež je každým dnem vážnější" (CA, 56). Hospodářsky vyspělejší národy světa ve svých společenských vědách a sociální filozofii nedošly ještě k pojmu láska k bližnímu - k jednotlivci i národu. Blahobyť, který přináší jejich demokracie, je blahobytem jen pro někoho: je blahobytem pouze pro ty, kdo jsou uvnitř daného státu, a přitom nejsou ani chudí, ani nemocní, ani staří, apod. Těm, kdo umírají hladem v Africe, ve Střední a Jižní Americe, v Jižní Asii, je takový blahobyť nedostupný. Proto řada těch věhlasných doktorů na stovkách a stovkách univerzit v USA a v jiných vyspělých demokraciích stojí dnes před prvořadým úkolem opravit vlastní společenské vědy a sociální filozofii. Jinak by se na ně hodil ten Ježíšův výrok o trámu v oku pokrytce (Mt, 7,3-5).

Avšak každému je třeba zdůraznit to, co pronesl Lev XIII. v závěru encykliky Rerum novarum: "Každý ať se dá do své úlohy a to co nejrychleji, aby se choroba již tak dost rozbujelá nestala nevyhlášenou tím, že se léčba odkládá! A především církev zde nesmí zanedbat své povinnosti!" (RN, 45) Církev nesmí zanedbat péči o člověka, jinak by se zpronevěřila Kristovu odkazu. Vždyť vyznáváme, že On pro nás a naši spásu sestoupil z nebe. Každý z nás může a má přispět k společenskému úkolu církve svým dílem.

O dělníky na této vinici Páně je třeba prosit. Modleme se spolu se sv. Kateřinou Sienskou:

Věčný Bože, neproniknutelné, věčné božství, ve tvém světle vidíme SVĚTLO - - Jak úzké je spojení tebe, Stvořiteli, s tvory, a tvorů s tebou, náš Tvůrče! Poutem lásky jsi je svázal a svým světlem jsi je osvětil. Proto jim stačí, aby otevřeli oko rozumu s touhou poznat tebe, neboť SVĚTLO vždy přichází do duše, která otevře dveře vlté. Čeká u dveří duše ihned, jak je otevřeme, vchází jako slunce, které dopadá na zavřené okno a vstupuje do otevírajícího se domu.

Rozsír tedy, Bože, toto SVĚTLO, prosíme tě pokorně, na všechny rozumné bytosti. Sešli světlo slepým, aby ve tvém SVĚTLE poznali PRAVDU a tebe si zamilovali.

Prosíme tě také za všechny kněze a řeholníky. Osviř je svým SVĚTLEM, zbav je každé nedokonalosti, aby pracovali opravdově ve tvé zahradě, na níž jsi je učinil dělníky.

P. Tomáš Bahounek OP

KRIZE KŘEŠŤANSKÝCH STRAN

Křesťansky orientované politické strany sehrály po druhé světové válce v Západní Evropě velmi důležitou úlohu při formování demokracií v těchto zemích. Klasickým příkladem je Německo a Itálie, kde obdivuhodné osobnosti Konrada Adenauera a Alcida de Gasperiho mají nepopíratelnou zásluhu na vyvedení těchto národů z poválečného marasmu a zastavení pronikání zhoubného bolševismu dále na západ. Svou konstruktivní roli sehrály křesťanskodemokratické a křesťanskosociální strany též v menších státech jako v Belgii, Lucembursku, Nizozemsku a Rakousku.

Dnes se však staly z mnoha směrů terčem kritiky, že jsou "křesťanskými" jen podle jména. Otázka, jestli je tato kritika oprávněná či nikoliv, má svůj obrovský dopad také pro nás, neboť zde máme celkem tři politické strany, jež mají slovo "křesťanský" ve svém názvu, dvě jsou dokonce členy vládní koalice. Rozbor vývoje jejich západních protějšků pomůže vyjasnit situaci též u nás a upozornit na nebezpečí.

Představitelé křesťansky orientovaných stran na Západě po válce byli ve své naprosté většině praktikujícími katolíky, kteří žili hlubokým duchovním životem. Adenauer chodil denně na mši svatou a přijímal Tělo Páně, nejméně hodinu svého nabitého programu věnoval modlitbě a rozjímání, jeho osobní, rodinný i ekonomický život byl bezúhonný a bez sebevětšího skandálu, což si zvykli němečtí občané přijímat jako samozřejmost. Rakouský kancléř a ministr zahraničí Leopold Figl se denně modlil růžence a patřil k iniciátorům tzv. "růžencového povstání" z r. 1955, kdy katolický kněz P. Pavlíček vyzval k celonárodní modlitbě sv. růžence za odchod sovětských vojsk ze země. Stalo se, s čím málokdo počítal. Rudá armáda skutečně z naprosto nepochopitelných důvodů odtáhla z Rakouska, které tak bylo uchráněno před komunismem.

Tito mužové dávali takový profil i stranám, které vedli. Jestliže dnešní podoba politických stran s přívlastkem "křesťanská" je jiná, potom tkví mimo jiné příčina v tom, že jejich vůdcové postrádají hluboký náboženský zápal a církevní smýšlení, které charakterizovalo Adenauera, Figla, Gasperiho, Schumana a další. Proto tyto strany postupně ztrácejí svůj křesťanský profil a stávají se stranami, jež se téměř neliší od svých liberálních protějšků.

Německá CDU ztratila svůj kredit v loňském roce, kdy mnozí její poslanci podpořili zákon povolující potraty do tří měsíců naprosto bez omezení. Mezi nimi byla i předsedkyně Spolkového sněmu Rita Süsmuthová, donedávna členka Ústředního výboru Svazu německých katolíků, episkopátem podporovaného sdružení katolického laickátu. Dominikán P. Basil Streithofen jí napsal otevřený dopis, v němž stojí mimo jiné: "Svým postojem jste se postarala o to, že mnoho katolických voličů se od CDU odvrátí. Svým postojem odnímáte této straně její křesťanskou identitu." Kolínský arcibiskup kardinál Joachim Meissner požadoval, aby CDU si škrtnla přívlastek "křesťanská" ze svého názvu.

Ani jinde není situace lepší. Italská Křesťanskodemokratická strana je rozdělena na několik proti sobě stojících frakcí, obvinění některých jejích vůdců, mezi nimi i sedmkrát premiéra Andreot-

tiho ze spojení s mafií, ji rozhodně na popularitě a morálním kreditu nepřidá. V Rakousku předseda Lidové strany Erhard Busek řekl zpravodaji polského Tygodniku powszechného toto: "...nemůžeme vyhrát žádné volby, když se budeme opírat o přívlastek křesťanská." V Nizozemsku zákon o euthanazii byl odhlasován i poslanci vládnoucí strany, jež se nazývá "Křesťanskodemokratický apel." K ní náleží i předseda vlády Lubbers, prohlášený se za katolíka. Poslanci této strany hlasovali pro euthanasii i přesto, že holandský episkopát je naléhavě žádal, aby se postavili proti jejímu povolání. Když jednání holandských křesťanských demokratů a zákon o euthanazii odsoudil i vatikánský rozhlas, zavolal si premiér Lubbers nuncia a ostře protestoval.

Jak dál? Mají v tomto kontextu ještě křesťansky orientované strany budoucnost? Zmíněný kardinál Meissner požadoval vytvoření nové politické strany, která by se opírala výlučně o postulaty Evangelia a byla vedena věřícími a duchovně žijícími lidmi. Citovaný vůdce rakouských lidovců Busek nemá pravdu, jestliže chce křesťanský profil ze své strany poněkud "vykuchat". Fakta hovoří o úplném opaku. V Německu i v Itálii měly křesťanskodemokratické strany po válce absolutní většinu, takže byly schopny vytvořit jednobarevnou vládu. Dnes jsou rády, když najdou vhodného koalici-

ního partnera, aby vůbec mohly být vládnoucí stranou. Čím více byl křesťanský obsah vykuřován z jejich programu, tím více tyto strany klesaly na reputaci.

Také u nás je možno slyšet z kruhů lidovců, křesťanských demokratů i křesťanských sociálů, že prý je třeba "oslovit" i nekřesťanskou část voličstva, proto bude nutno křesťanství přilíš nezdůrazňovat, nepožadovat v parlamentě ochranu nenarozeného života, mlčet k záplavě pornografie, sociální nauku Církve předkládat opatrně apod. Západní zkušenosti ukazují, že toto není cesta. I kdyby snad vedla k výraznějšímu úspěchu ve volbách, potom jedině za tu cenu, že křesťanský profil půjde úplně v niiveč. Jenže místo pro liberální i sociálně demokratickou politiku je už obsazeno mnohem silnějšími stranami. Ty, které mají ve svém názvu přívlastek "křesťanská", jsou tady bez šance. Křesťanská politická strana má svůj morální nárok na existenci pod touto hlavičkou jen tenkrát, když přijme etiku Evangelia jako podklad pro svůj program. Že s tímto nemá ve volbách příliš velké vyhlídky? Teď jistě ne. Ale vývoj směřuje k tomu, že občané budou čím dál více chtít jasný program a jasné vyjádření k palčivým otázkám sociálních rozdílů a mravního úpadku. V tom je šance, že nakonec budou tuto stranu volit i nevěřící občané, kteří se přesyti jalových frází liberálů a socialistů. A nejen šance, nýbrž i evangelizace. Díky Bohu, že jsou v křesťanských stranách politikové, kteří to chápou.

Radomír Malý

LEGALIZOVAT PROSTITUCI?

Prostituce je velmi závažný a nebezpečný společenský jev. Nově připravovaná zákonná úprava, týkající se prostituce musí být taková, aby co nejvíce chránila všechny potenciálně ohrožené. K přijetí správných rozhodnutí velmi přispívá změna názoru a snaha o hledání objektivní pravdy, která se nejvíce ozřejmí v názorových střetech. Je velmi záslužné, že se na stránkách Zdravotnických novin č. 31/93 objevilo hned několik článků, týkajících se prostituce. Nedostatkem však bylo, že v nich chyběla názorová rozmanitost. Ze všech článků skoro jednohlasně vyplynulo, že jediné správné řešení prostituce je její legalizace, i když nebyly udány žádné podstatné argumenty, které by legalizaci prostituce ospravedlnily. Argument, že prostituce byla, je a bude, je sice pravdivý, ale nic nerikající. Stejným způsobem by bylo možno požadovat i legalizaci vražd a krádeží, protože ty také vždy byly, jsou a budou a dosud se je ještě nepodařilo vymýtit žádnými represivními opatřeními. Pokud však nechceme zcela zpochybnit význam represivního státního aparátu, pak musíme u negativních společenských jevů posuzovat jejich míru. Je totiž podstatný rozdíl, zda je v republice 1 000, 10 000 nebo stovky tisíc prostitutek. Dosáhnout co možná nejnižší míry určitého negativního společenského jevu lze pomocí dvou mechanismů. Výchovou občanů a represivními opatřeními namířenými proti těm, kteří výchovu nezvládli a ohrožují svým chováním životy, zdraví, jmění a svobodu svých spoluobčanů. Narušení této regulace opomenutím výchovy nebo ochromením represivní složky, vede vždy k mnohonásobnému růstu míry negativních společenských jevů. Prostituce zde není žádnou výjimkou. Její legalizace není také ničím jiným, nežli odstraněním repre-

sivních opatření, namířených proti jejímu šíření.

Prostituce je velmi nebezpečný společenský jev. Nejen, že destruktivně narušuje základy demokratického systému tím, že nese s sebou mnoho dalších kriminálních aktivit, ale je také příčinou mohutného šíření pohlavních chorob. V současném období, kdy se šíří epidemie AIDS, lze prostituci označit přímo za činnost bezprostředně ohrožující naše občany na životě.

Obavy z většího šíření pohlavních chorob při delegalizaci prostituce jsou naprosto neopodstatněné. Navrhovaná lékařská kontrola prostitutek je zcela neúčinná. Při infekci virem HIV/AIDS se vyskytuje několikaměsíční interval, ve kterém tuto infekci nelze prokázat. Postižený jedinec však může v tomto období nakazit mnoho jiných lidí i pod nejpečlivějším dohledem svědomitého lékaře. Legalizace prostituce pak nezabrání ani mnoha prostitutkám provozovat svou činnost bez registrace, tj. za stejných podmínek jako před legalizací.

Těmito obavám lze předejít přijetím takových zákonných norem, které by umožňovaly zadržovat osoby podezřelé z prostituce a podrobit je lékařskému vyšetření a event. i povinné léčbě zjištěných pohlavních chorob. V zákoně by se také měla objevit zmínka umožňující prostitutkám požádat o vyšetření anebo léčbu pohlavních chorob bez obav, že budou v této souvislosti potrestány. Účinná represivní opatření pak zákonitě sníží míru prostituce a tím dojde také i k podstatnému snížení výskytu pohlavních chorob.

Represivní opatření však samy o sobě nestačí. Stejně důležitá je i druhá složka regulace prostituce - výchova. Do této výchovy zasahuje velmi rušivě vsudy-

ZVÝŠIT INFORMOVANOST

V boji proti potratům je dnes nejdůležitější zvýšit informovanost veřejnosti:

1. Studiem knihy "Člověkem od početí" (zatím je 5 000 výtisků).

2. Studiem týdeníků "Světlo" a "Hlas demokracie".

3. Sledováním nejnovejšího vývoje: Komunisté byli a jsou pro potraty, proto kde oni ztrácejí vliv, klesá i potratovost. Nejprudčeji klesla v katolickém Polsku, kde loni (ještě před platností nového zákona) bylo jen 20 potratů na 100 porodů. U nás klesl potr. index z 87/1989 na 77/1992. Ve veřejném mínění průzkum ukázal, že pro zákaz potratů se loni vyslovilo 35%, letos již 51%! U sousedů se zlepšila legislativa v Polsku a SNR.

Uvítali jsme loňské prohlášení předsedy KDU-ČSL ve Zďáře: "KDU-ČSL znovu nastolí záležitost zákona o ochraně života od početí. Je nutno považovat za velký úspěch této strany, že do programového prohlášení vlády se dostala pasáž o ochraně lidského života od početí a nikoli až od narození!"

Dobře to řekl mluvčí KDU-ČSL i v anketě ČD 25. 8. 1993: "Postoj naší strany k interrupci je odmítavý. Jde o ukončení nenarozeného života. V naší demokratické společnosti nelze tento názor vnucovat politickou silou."

ale přesvědčit o něm občany silou argumentů."

Naopak je nám nepochopitelné, že dle MFD 22. 7. 93 Jar. Orel "popřel informace, že by Luxova strana chtěla právně upravit zákaz umělého přerušování těhotenství."

Udivuje rovněž, že v době, kdy průzkumy veřejného mínění prokazují, že 51% občanů je proti potratům, může V. Benda prohlásit, že "polskou cestu není možné přijmout, pokud má veřejnost na zákaz přerušování těhotenství odlišný názor."

Největší zděšení však vyvolal rozhovor Dr. Brzka v LN 12. 8. 1993 (s nadpisem "KDU-ČSL neusiluje o zákaz potratů") a letos na jaře též nové pokusy některých gynekologů, kteří pomoci návrhu staronové novely zákona o "umělém ukončení těhotenství" se snaží zakonservovat starý komunistický zákon, který za posl. 35 let má na svědomí již přes 2,5 milionů dětí utracených v ČR potratem "na žádost".

Je nejvyšší čas (- vždyť denně se u nás zabijí potratem kolem 300 dětí!), aby bylo předloženo alternativní řešení, a to pozitivní řešení komplexní problematiky potratů, např. "Návrhem zákona o právní ochraně počaté dítěte a jeho rodiny" a aby se rozšířily seriosní argumenty PRO ŽIVOT!!!
MUDr. Zdeněk Hejl

přítomná pornografie. Všechny písemnosti, tiskoviny a fotografie, vyvolávající sexuální vzrušení bez vazby na osobu, vedou zcela zákonitě k neosobním pohlavním stykům a rozvoji prostituce. Z tohoto hlediska je nutno považovat pornografii za velmi účinnou reklamu prostituce. Za poslední 3 roky došlo, vlivem ochromení represivní složky namířené proti šíření pornografie, k zaplavení celého našeho státu pornografickými materiály. Ve stejném období vzrostla nebyvale také míra prostituce a výskyt pohlavních chorob. V některých oblastech se zvýšil počet případů syfilidy až sedmdesátkrát. Stejný vzestup lze očekávat i u onemocnění AIDS, avšak s několikaletou latencí. Účinné řešení otázky prostituce tedy předpokládá i restituci represivní složky namířené proti šíření všech písemností, tiskovin, fotografií a filmů, které vyvolávají v odběrateli sexuální vzrušení.

Řešení otázky prostituce také vyžaduje velmi odpovědný přístup. V sázce jsou životy, zdraví a blahobyt našich spoluobčanů. Pamatujme také na to, že legalizace prostituce může být nenávratným procesem. Její delegalizace bude pak mnohem obtížnější, ne-li nemožná.

Neusilujme tedy o legalizaci prostituce, která by se svých důsledcích mohla znamenat zánik naší nově se rodící demokracie.
MUDr. Bogdan Sikora

KDO JSOU TO SATANISTÉ?

Před několika týdny jsme slyšeli, že tajně navštívili plzeňský kostelík U Ježíška. A výsledek? Zanechali po sobě všechno zdemolované, zničené, pokálené, zhanobené - a nezapomněli ani na své symboly, převrácené kříže.

Satanisté uctívají satana, ďábla. Ten již na prvních stránkách bible vystupuje v podobě hada, zpochybňuje Boží řád i autoritu a slibuje člověku dosažení božství. Satanismus existoval už od nejstarších dob a v průběhu dějin měl různé podoby. Nejvíce se šířil ve 14. století (smlouvy s ďáblem). K dalším jeho úživním došlo na začátku tohoto století v Anglii a v Německu. Velmistrem se stal roku 1922 Skot Aleister Crowley (1875-1947), který chápal satanskou moc jako "sexuálně-orgiastickou energii, tvořící jádro vesmíru". Sám se považoval za nejzvrátějšího člověka, chlubil se desítkami sexuálními vraždami, byl narkoman a stále si zvyšoval dávky heroinu. Nakonec se pomátl na rozum a skončil jako nesoběstačný, zvatlající idiot. V poslední době založil roku 1968 novou satanskou "církve" v San Francisku Anton La Vey, narozen 1930, který je také autorem satanské "bible". Byl rumunsko-gruzínsko-rómského původu, část života pracoval jako kabaretní hypnotizér, pak byl krotitelem šelem, po kurzu kriminologie se stal policejním fotografem.

V 80. letech tohoto století získává satanismus stále více přívrženců mezi mládeží. Půdu k tomu připravuje ďábelská rocková hudba, jejíž texty se vysmívají humanitám a křesťanským hodnotám a mívají sexuální a agresivní charakter. Účinky jsou otřesné: vzrůstá brutalita, agrese, mrzačení, znásilňování, prostituce, vraždy a sebevraždy. ...

Je důležité, aby každá naše modlitba Páně ("zbav nás od zlého") byla vždy pronášena ne bezmyšlenkovitě a automaticky, ale v plném vědomí trvalé nebezpečné ďáblův blízkosti!
Kř

(Převzato z farního Věstníku římsko-katolické církve v Plzni, kráčevo)

Otázky - odpovědi:

KOHO MÁ KATOLÍK VOLIT?

Chtl bych vědět, jestli existuje nějaká oficiální směrnice církve, koho volit a koho ne. Blíží se totiž komunální volby, v minulých parlamentních volbách jsem dal svůj hlas člověku, který se ukázal jako nehodný, a straně, která zklamala. Myslím, že by církev měla tady více mluvit, ukázat, koho má katolík volit. S.P., Lipová

"Není posláním církevní autority, aby vyzývala věřící k volbě určité politické strany, i když se nazývá křesťanskou nebo dokonce katolickou. Tento zdrženlivý postoj se ukazuje jako velice prospěšný, protože politické strany mohou zklamat. V Nizozemsku například interrupce byly uzákoněny "zásluhou" politické strany, jež se nazývala "katolickou", v sousedním Německu k legalizaci liberálního potratového zákona přispěla také část poslanců CDU v čele s předsedkyní Spolkového sněmu paní Süsmuthovou, prohlašující se jinak za katoličku.

Tim ale není řečeno, že Církev nedává žádné směrnice. Ty jsou v rovině morální, nikoli přímo politické. Sv. Otec Jan Pavel II. řekl 15. ledna letošního roku polským biskupům v Římě tato závazná slova: "Politická rozhodnutí katolíků musí být vždycky v souladu s evangelním systémem hodnot." To je pro katolíka při volbách naprosto závazující ve svědomí.

Konkrétně tedy z toho vyplývá, že katolík neodvzdá svůj hlas té politické straně, která nese na sobě dědičství minulé totalitní diktatury, s nímž se dosud nevypořádala. Rovněž tak nedá svůj hlas straně, jež se sice hlásí k demokracii a svobodě občana, ale schvaluje potraty, nebo nemíní dát na tuto otázku jasnou odpověď, což se týká též pornografie,

euthanasie a dalších palčivých otázek.

Ale i když program určité politické strany je v souladu s naší morálkou, ještě to nestačí. Katolík se musí zajímat i o mravní profil voleného kandidáta, jehož kroužkuje v parlamentních volbách nebo kterému dává hlas ve volbách komunálních. Především tento kandidát nemůže být "člověkem odnikud". Je nutno, aby byl znám ve svém prostředí, ve své farnosti a ve svém regionu. Musí být zřejmé, že tento člověk už něco vykonal, něco umí a dokáže se zodpovědně rozhodovat. Jeho další nezbytnou vlastností je slušnost a bezúhonnost. Je třeba, aby měl "čisté ruce", to znamená nebyl zapleten v nějaké korupční aféře nebo podvodu, nebyl trestán za kriminální delikt, nebyl nomenklaturou komunistického režimu, neměl pověst sukničkáře nebo opilce.

Samozřejmě že takový kandidát nemusí být katolíkem. Pozor však na to, jestli není proti Církvi zaujat a nemá vůči ní averzi. Na předvolebních besedách se to dá lehko zjistit.

Je jasné, že i při výše uvedeném postupu se může katolík při volbách "seknout" vedle, neboť kandidát je jenom člověk a stoprocentní záruka, že nezklamá, nelze dát za nikoho. Jestli však tyto zásady katolík dodrží, pak i po zjištění, že jeho hlas byl omylem, může mít čisté svědomí. Pokud ale mu bylo známo, že dotyčný kandidát nebo strana neodpovídají byť v jediném bodu výše uvedeným kritériím, a přesto jim dal svůj hlas, potom až se nedívá, když tito lidé dnes vystupují proti Církvi a vadí jim i takové skutečnosti jako zasvěcení národa P. Marii. Svůj díl odpovědnosti tito katolíci voliči nesou a měli by zpytovat svědomí."
Otec Antonín

O EKOLOGII V KLÁŠTEŘE

V areálu premonstrátského kláštera v Nové Říši se uskutečnilo setkání české a rakouské mládeže na téma "Ochrana životního prostředí". Účastníci se ho i ministr životního prostředí ČR F. Benda, brněnský biskup mons. V. Cikrle a pomocný biskup ze St. Pöltenu v Rakousku mons. Fasching.

Přítomen byl i generální představený premonstrátů Marcel van de Ven, opati mons. Angeler (Geras v Rakousku), mons. Pojezdny (Strahov), mons. Tajovský (Želiv). Tématem setkání bylo heslo "Země je náš životní prostor".

Jediné a nejhlubší téma světových a lidských dějin, jemů všechno ostatní je podřízeno, zůstává neměnné: konflikt mezi nevěrou a vírou.

J. W. Goethe

CO TO JE UCIP?

Oslav 70 let polského týdeníku "Gość niedzielný" se zúčastnil také prezident Mezinárodní unie katolického tisku UCIP z Münsteru pan Günther Mees. Položili jsme mu dvě otázky:

Pane prezidente, co je to vlastně Světová unie katol. tisku a jaká je její struktura?

"K jejímu založení došlo ve Francii už v r. 1927. Jde o nevládní organizaci, jež má dnes v 96 zemích své zástupce. Má své pozorovatele také u OSN a UNESCO. Zabývá se rozšiřováním a propagací katolického tisku jakož i poskytováním pomoci při jeho zakládání. Současně se snaží pomoci též těm katolickým žurnalistům, kteří pracují ve světských sdělovacích prostředcích. Cílem je upozornit nekatoличkou veřejnost, že katolická žurnalistika je schopna kvalifikovaně a objektivně informovat jak o katolické církvi, tak i o dění ve světě. Pořádáme pro novináře z celého světa četné kurzy, v létě papř. tzv. "Letní univerzitu", kde řešíme nejpalčivější světové problémy pod zorným úhlem katolické etiky a novinářského vztahu k ní. Letos v létě jsme pořádali tento kurs v Berlíně, kde byla hlavním tématem situace v postkomunistických zemích. Krom toho pořádáme také kurzy pro mladé žurnalisty z nejrůznějších zemí. Našími kurzy prošlo už více než 500 žurnalistů ze všech částí světa, tudíž máme vybudovanou dobrou síť. Všem zasíláme potřebné publikace a další materiály."

A jaké jsou podmínky členství v UCIP?

"Podmínky pro členství v naší organizaci jsou velmi liberální. Stačí jen, když se katol. časopis, nakladatelství nebo i národní katolická organizace vydávající svůj list prostě přihlásí a my jim hned začneme posílat materiály. S tím je ovšem také spojená otázka finančního příspěvku, která je závislá na konkrétní situaci listu nebo nakladatelství. I když někdo nemá dostatek finančních prostředků, je přirozeně také členství možné."

VÝROČÍ SLEZSKÉ SVĚTICE

Před 750 lety, dne 15. října 1243 zemřela slezská řeholnice, kněžna a patronka svatá HEDVIKA, původem z bavorského hraběcího rodu Diessen-Andechs. Přesný rok jejího narození není znám; většinou se uvádí rok 1172 nebo 1174. Dostalo se jí náležitého vychování od rodičů a v klášteře benediktinek v Kitzingen na Mohanu. Naučila se tam latinsky, opisovat a zdobit rukopisné kodexy, ošetřovat nemocné, připravovat pro ně bylinné léky, zhotovovat a zdobit liturgická roucha, vycvičila se ve vedení domácnosti, předení a tkání, naučila se liturgickému zpěvu a hrát na různé hudební nástroje. V tichém klášterním prostředí chtěla zůstat, ale otec měl s ní jiné plány.

Již ve dvanácti letech ji provdal za slezského vévodu Jindřicha I., syna vratislavského knížete Boleslava. Šlo o sňatek z politických pohnutek - o přízeň Štaufů a o snahu posílit moc Piastovců. Znamenal německou kolonizaci polské země.

Hedvika měla blahodárný vliv na svého muže. Mírnila jeho boječtivost, nabádala ho ke spravedlnosti a milosrdenství k poddaným, vedla jej k zakládání a podpoře církevních institucí, klášterů, špitálů a kostelů. Viditelnými znaky mimořádné zbožnosti, lásky, odříkání a praktickým uplatňováním křesťanství ovlivňovala celé své okolí. Vstěpovala

základy víry svým sedmi dětem a při tom plně využívala i výchovných rad své tety sv. Alžběty Uherské.

Velkou pozornost věnovala charitativní činnosti. Pro nemocné, tělesně a duševně postižené zřídila špitál a sama také o ně pečovala. Třebnický klášter, který s manželem založila, byl živým ohniskem duchovního a kulturního střediska Slezska a proslulým výchovným ústavem i pro sousední země. Vždyť i český král Přemysl Otakar I. tam poslal na vychování své dvě dcery, Annu a Anežku. Současně podporovala také úsilí různých řeholí (cisterciáky, františkány a dominikány) usazovat se v zemi a zakládat charitativní ústavy.

Svatá Hedvika nebyla ve svém životě ušetřena mnohých těžkých zkoušek a utrpení. Na mor a jiné nevy léčitelné choroby umíraly její děti, sestra, matka, probíhaly boje s Konrádem Mazovským a do země vpadli Tataři. Když padl roku 1238 její manžel a v roce 1241 syn Jindřich, odjela do kláštera v Tebnici, kde pak trávila zbytek svého života. Tam také po dvou letech zemřela a byla pochována. Ihned po její smrti se šířila úcta svěťice, přicházeli poutníci k jejímu hrobu a hlásili četná vyslyšení osobních proseb. Papež Klement IV. ji prohlásil za svatou v březnu 1267, to znamená již za 24 let po smrti.

Stanislav Zeman

BIBLE

O svatém Řehoři Velikém se vypravuje, že jeho zálibou bylo vykládat v úzkém kruhu přátel bibli. Posluchači však brzy přestali být spokojeni a místo výkladu bible chtěli po Řehořovi poutavá vyprávění zázračných událostí ze životů svatých. Vznikly tak sice velkolepé knihy Řehořových Dialogů neboli Besed, ale počáteční impuls k jejich vzniku není příliš velkolepý a projevuje se v církvi dodnes. Kdybychom dali ruku na srdce a spočetali, kolik času věnujeme bibli a kolik jiné, třeba i užitečné a spasitelné duchovní četbě, dopadlo by Písmo svaté asi špatně. Kolikrát se stane, že kněz v kostele dočte evangelium a začne kázat o večerjším televizním pořadu nebo novinovém článku! Kolikrát my věřící jdeme ze mše svaté a nepamätujeme si, o čem bylo čtení a evangelium! Reakce Řehořových posluchačů na výklady bible je příznačná i pro nás. Nemáme například moderně a kompletně přeložený Starý i Nový zákon s poznámkami pro katolického čtenáře, a neděláme téměř nic pro to, abychom jej měli. Pokoušejí se o to dominikáni vydáním takzvané Jeruzalémské bible, ale zatím nevyvolali větší čtenářskou odezvu.

Bible se ovšem čte těžko a odvážlivci, kteří si dají závazek přečíst ji od začátku až do konce, odpadají po prvních stránkách. A přece požadavek přečíst celou bibli není přehnaný. Kdykoli nás může zastavit odpůrce nebo aspoň kritik našeho náboženství a přivést nás do úzkých otázek: Hledte, bible je vaše základní kniha, že? Tak kolikrát jste ji přečetli? Nebo nás přepadnou "Svědčkové Jehovovi", začnou nás utloukat biblickými citáty i s udáním čísla kapitoly a veršů, a my se polekáme, že proti nim nemáme argumenty. Ale právě takové situace nás přesvědčují, že existuje metoda, jak poznat

Knihu knih v její úplnosti a kráse. Když jsem párkrát na cestách upadl mezi Svědky Jehovovy, z ničeho nic mi přišly na jazyk biblické citáty vyvracející jejich nauku. Přemýšlel jsem, jak je to možné. Bibli jsem sice kdysi přečetl, ale trvalo mi to víc než rok a po jednom přečtení bych si ji stejně nezapamätoval. Nikdy jsem nechodil do žádného biblického kurzu a neučil se zpaměti čísla kapitol a veršů. Jediné vysvětlení je toto: bibli znám z kostela, kde se z ní každý den čte. A to je cesta pro nás, kdo máme špatné svědomí, že jsme ještě nepřečetli celou bibli: naslouchat pozorně a pravidelně bohoslužbě slova, doma při večerní modlitbě si úryvek znovu vyhledat a případně dočíst části, které se do lekcionáře nevejdou, a vydržet u této praxe aspoň tři roky, než se v liturgických textech projde celé Písmo svaté. "Kdo dnem i nocí rozjímá zákon Hospodinův, vydá ovoce, až přijde jeho čas," povzbuzuje nás k tomu kniha Žalmů. Nebo si můžeme přizpůsobit větu svatého Augustina "nevěřil bych Písmu, kdyby mi ho nepodávala církev" a říkat "nepřečetl bych Písmo, kdyby mi ho nepodávala církev".

Šla jedna dívka k biřmování a měla si vybrat dárek. Její nejbližší byli připraveni na to, že si řekne o kus nějaké parády nebo o obligátní hodinky. Ona si k všeobecnému údivu přála Písmo svaté. Následujeme tuto opravdovou kamarádku Pána Ježíše a udělejme něco podobného. Až se nám bude chtít pořídit nějakou věc pro náš kostel, věnujme mu krásný výstisk Pisma svatého a nosme jej v liturgickém průvodu, jako se přinášejí obětní dary. Nosme jej aspoň při slavnostních příležitostech se symboly úcty, neboť i v bibli je přítomen náš Pán, který má slova věčného života.

Karel Komárek

DESATERO BOŽÍCH PŘIKÁZÁNÍ ZNÍ...

CHRISTOPH CASETTI, GENERÁLNÍ VIKÁŘ V CHURU, ŠVÝCARSKO

Vyznání víry říká, co my křesťané věříme - nebo lépe: kdo je ten Bůh, jemuž svěrujeme svůj život. Ve svátostech oslavujeme naši víru. Je to sám Ježíš, který se s námi setkává ve svatých znameních. Deset přikázání nám chce pomoci žít tak, jak to odpovídá naší víře. Říkají, co Bůh od nás očekává.

Nalézáme je ve Starém zákoně. Jsou listinou smlouvy, kterou Bůh uzavírá na hoře Sinaj se svým lidem.

Bible nám zachovala dvojí podání Desatera. První je v knize Exodus (2. kniha Mojž. 20,1-17), druhé v knize Deuteronomium (5. kniha Mojžišova 5,6-21). V obou textech nejsou přikázání číslována. Proto vznikla různá číslování: židovské, katolické, protestantské, pravoslavné...

Ježíš potvrdil Desatero!

Ježíš Kristus jasně potvrdil platnost Desatera. Jeden mladý muž se ho ptal: "Mistře, co dobrého musím konat, abych získal věčný život?" On odpověděl: "Chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání!" (Mat 19,16-17). Nemůžeme přikázání zachovávat vlastní silou, ale s pomocí Boží je to možné.

První Boží přikázání zní: V jednoho Boha věřití budeš!

To je ovšem zkrácené katolické znění. Celý text v Bibli zní takto: "**Já jsem Jahve, tvůj Bůh, já jsem tě vyvedl z Egypta, z domu otroctví. Nebudeš mít jiného boha mimo mne. Nezobrazíš si Boha zpodoběním ničeho co je na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit.**"

Nejdůležitější věta Desatera stojí na začátku. Desatero totiž má formu smlouvy mezi dvěma smluvními stranami, jak bylo obvyklé ve Starém Orientě mezi králem a jemu podřízenými šlechtici. Taková smlouva nutně musela mít svoji předmluvu, v níž král označuje své jméno a titul. Potom jsou popsány dosavadní vztahy mezi oběma partnery. Následuje základní vysvětlení a jednotlivé body smlouvy. Věta "Já jsem Jahve..." je předmluvou, dovětek "já jsem tě vyvedl z Egypta..." ohlášením dosavadního vztahu mezi Izraelem a Bohem.

Toto je velice závažné, neboť vyvrací námitku, že Bůh Starého zákona je Bohem přikázů, diktátu,

zatímco Bůh Nového zákona Bohem lásky. Starozákonní Jahve ve smlouvě, kterou uzavírá na Sinaji s izraelským národem, nejprve zdůrazňuje, co pro Izrael udělal dobrého, jakou úžasnou milost a lásku mu prokázal tím, že ho vyvedl z Egypta. Potom sděluje své příkazy, které je třeba plnit. Na počátku Desatera není tedy strach, ale láska Boha k vyvolanému národu, Boží milost. Ta předchází vlastní Desatero. Ta část smlouvy na Sinaji, která hovoří o lásce Boha k člověku a dobrodiní, které On mu prokazuje, má zde přednost před tou částí, jež obsahuje konkrétní příkazy.

Bůh tedy už na Sinaji chtěl, aby Izrael zachovával přikázání, která mu dal, z lásky, s vědomím věčnosti za vše, co mu učinil. Proto žalmista mohl později napsat: "Tvá přikázání mi působí radost..." (Ž 119,47). Právě proto, že jsou to přikázání Boha, který izraelský národ tolik miloval, nemají být něčím ujařmujícím, ale osvobozujícím, radostným. Tím spíše potom pro věřícího Nového zákona, který vidí nejprve Boha obětujícího za něj sama sebe na kalvářském kříži!

"Já jsem tvůj Bůh!"

V předmluvě se Bůh představil, kdo je a co pro izraelský národ udělal. On říká "já jsem tvůj Bůh...". Tím sděluje důvod, proč v Něho máme věřit. Ne z pouhého zvyku, ne proto, poněvadž máme strach ze smrti, ani ne proto, abychom zachránili svou duši. Věříme prostě proto, protože On je, existuje. O tom nás poučuje Písmo svaté, o tom se můžeme přesvědčit i vlastním rozumem. Hřeší tedy proti prvnímu přikázání Božimu, kdo chodí do kostela proto, poněvadž ve svém srdci si říká: "Nevím, jestli Bůh je nebo není, ale co kdyby byl...", hřeší i ten, kdo tvrdí, že existenci Boha nelze rozumem poznat, že ateismus a víra v Boha (teismus) jsou vlastně rovnocennými myšlenkovými systémy, ale že víra v Boha přece jen nějakým způsobem dává jistotu, proto chodí do kostela... Nikoli, taková víra není žádnou vírou. Právě víra ve smyslu prvního přikázání vyžaduje jasné vědomí, že Bůh je, že se dal člověku poznat a Jeho existence je zdravým lidským úsudkem odvoditelná. Už sv. Pavel napsal, že "Jeho věčná moc a Jeho božské bytí, to je možno už od začátku světa poznat světlel rozumem z toho, co stvořil" (Řím 1,20). První vatikánský koncil jasně do-

gmaticky definoval r. 1869, že Boha lze ze stvořených věcí poznat.

Ani toto však nestačí, aby si mohl křesťan být jist, že naplnil první přikázání. Bůh na Sinaji totiž říká: "Já jsem tvůj Bůh..."

Francouzští encyklopedisté Voltaire a Diderot také věřili v Boha, je znám Voltairův výrok, že Bůh je hodinář, který natáhl svět jako hodinový stroj a více se o něj nestará, proto neexistuje žádné zjevení Boží člověku, Ježíš Kristus nebyl vtěleným Bohem, jenž za nás zemřel na kříži. Racionalisté 18. století nepokřikli, že svět se svými zákony ukazuje na věčného Zákonodárce, ale nezajímalo je už, jaký ten Zákonodárce je a jaký má ke mně osobně vztah. Nestačí tedy jen tvrdit, že "nějaká vyšší rozumová bytost musí existovat, protože jinak by se nedal vysvětlit původ světa a zákony, které řídí jeho běh". Nutno také přijmout, že tento Bůh je a chce být můj Bůh, mluví ke mně, miluje mne a chce, abych Mu lásku opětoval tím, že budu zachovávat Jeho přikázání, která dal na Sinaji. Jeho mám milovat "celým srdcem, celou duší a celou silou" (Dt 6,5).

"Nebudeš mít žádné bohy mimo mne!"

Starověké pohanství bylo většinou velmi tolerantní. Nikomu nebránilo, aby vyznával velké množství bohů a bůžků. Pouze izraelský Jahve stanoví jasně: "Nebudeš mít žádné bohy mimo mne!" Dnes to nejsou Baal či Istara, jimž se izraelský národ často klaněl místo pravému Bohu, ale peníze, moc, kariéra, požitky. Dnes mají tyto hodnoty negativní příchut. Jsou však i hodnoty velmi dobré, pozitivní, které se mohou stát špatnými, když se jim dá přednost před Bohem. Vždyť i ty výše jmenované nejsou samy o sobě ničím špatným, pokud nenahrazují v životě člověka Boha, jemuž třeba dát první místo. Kdo se věnuje sportu, vědě nebo propagaci nějaké ušlechtilé myšlenky s takovou vervou, že Bůh se stává pro něj něčím vedlejším, kdo při provozování této činnosti se dopouští lehkomyšlně i hříchu, jen když to poslouží dobrou věcí, ten hřeší i proti prvnímu přikázání Božimu, neboť má ještě jiné bohy místo jediného pravého Boha.

Schweizerische katholische Wochenzeitung 22/93

Pokračování příště

VE SVĚTLE MARIINA FIAT

ROZHOVOR S BÝVALÝM GENERÁLNÍM SEKRETÁŘEM KATOLICKÉ AKCE

Breviář, Písmo svate, záplava polských náboženských časopisů - to je svět dnes 73 letého JUDr. Mečislava Razika, ještě donedávna významného reprezentanta katolického laikátu. Modlitba a duchovní život vždy stály a stojí v jeho popředí, právě proto má co říci i následujícím generacím. To byl hlavní důvod, proč jsme se rozhodli natočit tento rozhovor. Pro informaci ještě uvádíme, že jeho bratr, už zesnulý P. Václav Razik, duchovně zformoval mnoho současných katolických intelektuálů.

❖ ❖ ❖

Pane doktore, podílel jste se jako student za první republiky na práci katolické mládeže. Kde jste získal první formaci?

''Jako gymnazijní student na proslulém klasickém gymnáziu v Brně jsem byl formován zejména Mariánskou družinou, v níž byla zapojena velmi aktivně už moje maminka. To bylo důležité hlavně v době mého dospívání. Otcové redemptoristé vytvořili z kostela sv. Michala v Brně velmi živé duchovní a formační centrum, v němž vedli několik mariánských družin organizovaných stavovskými, zavedli adorace mužů a jinochů každý první pátek v měsíci a každoročně kolem svátku Nejsvětější Trojice řídili pouť k P. Marii v Tuřanech u Brna. Po brněnských ulicích šly tisíce mužů a jinochů za zpěvu mariánských písní a modlitby různé. Považovali jsme za velké významné, když nás vybrali pro službu nést sochu Matky Boží.

Naše skupina, jejímž jsem byl dlouhá léta starostou, vydala několik kněží a řadu aktivních laiků a budoucích svědomitých rodičů. Za to za všechno vděčím na prvním místě P. Marii, ona si nás vedla.

Za protektorátu, kdy jste vstupoval do života, došlo ze strany hitlerovských úřadů k proticírkevnímu boji. Jak jste to pocítoval a prožíval?

''Pronásledování Cirkve nacisty a po r. 1948 komunisty jsou dvě rozdílné věci. Němci zrušili všechny katolické spolky, ale nezasahovali do vnitřní činnosti Cirkve. Proto mariánské družiny, které fungovaly na bázi čistě vnitrocírkevní, mohly existovat, což jsme využívali. Tehdejší předseda Ústředí katolického studentstva František Valena odešel na počátku Protektorátu do exilu, na tajném setkání v klášteře Otců redemptoristů v Brně pověřil mne a některé mé přátele, abychom převzali vedení studentských záležitostí. Bylo to pro mne velkým překvape-

ním a zároveň starostí, neboť se blížil svátek sv. Mikuláše, kdy se konala v kostelích sbírka na tzv. mikulášský dar katolického studentstva. Šlo o tradici založenou už arcibiskupem A. C. Stojanem blahé paměti. Akce dobře dopadla.

Další naší iniciativou bylo přes dvacet exercičních kurzů, jichž se účastnilo přes 900 studentů. Exerciční kurzy se stali dominikáni dr. Silvestr Braitto, dr. Reginald Dacik a P. Jakub Zemek, jezuita P. František Mikulášek a světští duchovní dr. Josef Hlouch, pozdější českobudějovický biskup, a známý profesor a duchovní vůdce mládeže prof. Dominik Pecka. Podařilo se zapojit do celé věci také bohoslovce z olomouckého a brněnského semináře, kteří dělali tak zvané technické vedoucí. To přineslo požehnané ovoce, protože ti bohoslovci byli vyzváni, aby vytipovali mezi účastníky exercičií aktivní lidi, kteří by zastupovali jednotlivá gymnázia, abychom s nimi mohli být v kontaktu a přes ně inspirovat vytváření malých společenství na středních školách, tedy to, co bylo charakteristické pro mladé věřící v době sedmdesátých a osmdesátých let. My jsme vydávali pro ně leták pod názvem ''Na slovíčko''. Duchovní část vždycky psal Otec Braitto, ostatní bylo svěřeno nám. Když potom někteří studenti museli jít na práce do Německa, vydávali jsme pro ně letáček ''Z domova''. V Kokorách u Přerova se potom r. 1942 uskutečnilo setkání těchto důvěrníků z jednotlivých škol, které jsme si vytipovali na exercičích. Tady byl položen základ poválečné studentské Katolické akce. Pochopili jsme, že dřívější formace na spolkovém základě, organizačně hodné sevršená, má nevýhodu proti formaci volnější, zato však orientované více duchovně. Ta směřovala k vytváření drobných komunit, podobných těm, jež důvěrně znají mladší věřící z éry komunistické totality.

Jak se rozvíjel život katolické mládeže v krátkém období poměrné svobody let 1945-48? Co pro Vás duchovně znamenalo putování ostatků sv. Vojtěcha r. 1947?

''Středoškoláci pokračovali ve studentské Katolické akci, vysokoškoláci měli v Brně Moravan a v Praze Českou akademickou ligu, nestudující mládež mohla být organizována v tzv. Sdružení katolické mládeže. To pracovalo pod vedením Otce Mikuláška a vydávalo časopis ''Dorost'', my studenti jsme měli ''Úsvit'', který byl nástupcem časopisu ''Jitro'' z doby před válkou. Redaktorem obou byl pan profesor

Pecka, známý ze svého ''Zápisníku starého profesora'', který ovlivnil celé studentské hnutí.

Já jsem v té době přešel do Prahy, neboť mě vybrali jako generálního sekretáře Ústředí Katolické akce. Rád vzpomínám na pondělní setkání tzv. ''Zvěřince'', to znamená pod vedením nedávno zesnulého dr. Josefa Zvěřiny, jehož se pravidelně účastnili známé osobnosti katolického života jako dr. Josef Myslivec, dr. Alexandr Haidler, Otcové jezuité Mikulášek a Kajpr, básník Albert Vyskočil, redaktor Josef Papica, Stanislav Langr a další.

Putování ostatků sv. Vojtěcha r. 1947 byla opravdu prozřetelností akce. Je jisté symbolické, že zesnulým kardinálem Tomáškem vyhlášená Obnova duchovního života k miléni smrti sv. Vojtěcha v r. 1997 probíhá v době osvobození od totality a nesvobody. Putování ostatků sv. Vojtěcha tenkrát jakoby symbolizovalo přípravu na bližící se éru totality a pronásledování Cirkve. Vzpomínám na jeden velmi zajímavý moment: Když šel průvod s ostatky svätce v srpnu r. 1947, vedený všemi československými biskupy a třemi biskupy z Polska, po Karlově mostě, bylo krásné sluneční odpoledne. Najednou se prudce zamračilo, nad Hradčanami, kam směřoval průvod, visely těžké mraky. Byla to náhoda nebo předzvěst toho, co brzy budeme prožívat?''

Kdo z církevních hodnostářů a kněží Vás tenkrát nejvíce ovlivnil?

''V prvé řadě jsem byl blízkým spolupracovníkem pana arcibiskupa Berana, k němuž jsem měl kdykoli volný přístup. Všechno nás podporoval a přitom se opravdu otcovsky staral o každého z nás. Když například jsme museli z Prahy odejít a v Brně po únoru měl potíže se zaměstnáním, přičemž se nám narodila dvojčata, Otec arcibiskup se zajímal o naši rodinnou situaci, projevil okamžitou ochotu pomoci a ihned to učinil. Ve velmi úzkém kontaktu jsem byl také s brněnským biskupem dr. Karlem Skoupým. Ten velmi podporoval P. Josefa Soukupa z Brna, jenž připravil celý scénář tzv. Biblických závodů, které probíhaly pro mládež ve farnostech a vrcholily v mezidiecézním finále. Šlo o to probudit mezi mládeží zájem o Písmo svate a připravit se též na dobu, kdy ono nás povede, neboť budeme muset sami něco podnikat bez jakýchkoliv instrukcí.

V listopadu 1950 jste byl zatčen. Jak probíhala Vaše vazba, výslechy, soud ujkon trestu?

„Bylo jasné, že dříve nebo později se nad námi zatáhne obloha, zvláště po procesu s řeholníky, v němž byli odsouzeni dr. Braitó a P. Mikulášek. Měl jsem předtím už jednu potíž, protože jsem se podílel na jistém samizdatu, který byl odhalen. Skončilo to podmíněným trestem. V listopadu 1950 však začínal v Praze další velký proces s biskupem Zelou a jinými hodnostáři. 30. listopadu mne zatklí, když jsem šel s dětmi domů, těsně u domovních dveří. Po domovní prohlídce řekli manželce, že se prý za chvíli vrátím. Ta „chvíle“ trvala deset let. Po určité peripetii jsem se octl v Ruzyni. Po vstupu do cely jsem si sedl, když najednou někdo zaklepal na dveře a řekl: „Přečtěte si domácí řád, co je tam napsané.“ Tam stálo, že pokud nemám povolení vyšetřovatele, musím chodit a nesmím si sednout. Dvacet dní jsem čekal na výslech.

Skupina, do níž mne „zařadili“, četla jedenáct členů. Z toho byli dva kněží: Otec Reginald Dacík a P. Vincenc Šalša. Byli jsme žalováni pro velezradu a špionáž. Sedmi navrhl prokurátor trest smrti. Za hlavní vinu nám kladli, že prý jsme „napomáhali“ zrádné hierarchii a prováděli „vyzvědačství“ pro Vatikán. Žalobcem byl známý dr. Čížek z případu v Čihošti. Choval se povýšeně a snažil se nás všemožně ponižovat. František Valena s ním měl velký výstup, když při přelíčení po Čížkově urážlivém extempore požádal předsedu senátu, aby prokurátora napomenul ke slušnému chování. To bylo něco neslychaného u komunistického státního soudu, aby si obžalovaný toto dovoloval! Prokurátor vyskočil a požádal o přerušování řízení. Když po tom dále Bohuslav Černý, další z obžalovaných, na otázku po vině odpověděl, že se vinen necítí, a na další dotaz předsedy, proč se tedy při výslechu přiznával, řekl: „Protože jsem byl bitý,“ došla Čížkovi trpělivost. Požadoval napomenutí obžalovaného, že nesmí urážet státní orgán. Obhájce potom Slávkovi Černému řekl: „Pane Černý, prosím vás, víte, že máte navržen trest smrti, tak neprovokujte soud, neříkejte, že jste byl donucen bitím k doznání.“ To bylo pro padesátá léta typické. Rozsudek smrti nebyl nakonec vyneseno ani jeden, já jsem dostal 15 let, nás jedenáct celkem vyfasovalo 189 roků vězení.

Následovaly jáchymovské doly a pracovní tábory. Ty měly proti věznicím tu velkou výhodu, že se tam člověk setkal s bývalými spolupracovníky a přáteli, zvláště z řad kněží. Nikdy nezapomenou na tajné mše svaté tam sloužené. Věděli jsme o tak zvaných mexických fakultách, jimiž Svätý stolec povoloval v extrémních podmínkách sloužit mši svatou třeba i „extrémním“, poměrům odpovídajícím způsobem.

Přes některé civilní zaměstnance se nám podařilo obstarat hrozinky, z nichž se vymacerovalo víno a nějaké oplatky na hostie. Vzpomínám si, že jsem šel po táboře s jedním slovenským františkánem, on odříkával texty mše svaté a já mu ministroval. Konsekrované oplatky se nalámaly na malé kousičky, zabalily do toaletního papíru a všechno bylo uloženo do krabičky od zápalek, která sloužila jako ciborium. Každý potom dostal svoji hostii na ruku. I tyto těžké doby nám přinesly mnoho radostného a dobré ovoce. Hlavně to, že jsme byli tak blízko Ježíši eucharistickému, že jsme ho mohli v tak riskantních podmínkách přijímat a tak si ho více vážit a více milovat. Kolem Ježíše v Eucharistii jsme navázali tolik krásných a dobrých přátelství, která potvrzují až do smrti. Tam vznikly i mnohé projekty apoštolátu, které jsme dali dohromady na základě poznání toho, co jsme v minulosti dělali nedokonale či dokonce chybně. Takže dnes, když sedím a přemýšlím o té době, děkuji Pánu za ni, že nám ji dal prožít, že jsme se mohli připravit.“

Po návratu na amnestii r. 1960 jste nepracoval jako právník ve své profesi. Šlo o epochu Druhého vatikánského koncilu, pro nás pocho-pitelné - krom krátkého období roku 1968 - nebylo možno plně ho prožít, správně mu porozumět a realizovat ho. Nicméně i tento úsek Vašeho života byl neobyčejně plodný. Mohl byste k tomu něco říci?

„Já jsem pracoval po propuštění z vězení dlouho v dělnické profesi, až po letech jsem mohl fungovat jako podnikový právník. V církevní sféře se mnoho dělat nedalo s výjimkou let 1968-69, kdy jsme založili Dilo koncilové obnovy, jakousi dobu předúnorové Katolické akce. Bohužel přišly srpnové události r. 1968, které znemožnily Dilo se rozvinout. Na počátku posrpnové normalizace se nám ještě podařilo pod patronací Otce biskupa Skoupého vytvořit pravidelně se scházející skupinu ve spolupráci s pražským Vyšehradem a brněnským družstvem Logos, které založil Josef Adámek k vydávání náboženské literatury. Výšly dva nejdůležitější dokumenty Druhého vatikánského koncilu: Lumen gentium a Gaudium et spes.

Nicméně i tady zasáhla tvrdá „normalizační“ ruka. My jsme ale cítili potřebu něco dělat, nesedět se založenými rukama, hřivny, které nám Pán Bůh dal, bylo třeba využít. Tak vznikl katolický samizdat. V éře naprostého nedostatku jakékoliv duchovní literatury pro nás představoval obrovskou pomoc kontakt se sousedním Polskem. Poláci pomáhali, kde mohli. Jezdili jsme tam, vozili literaturu, nechávali si posílat Tygodnik powszechny, Gość niedzielný a knihy. To všechno patro-

noval tehdejší krakovský arcibiskup kardinál Karol Wojtyła, s nímž jsem měl tu čest se několikrát osobně setkat v jeho rezidenci a prohodit naši situaci.“

Myslím, že to už je ale zase jiná kapitola. Jan Pavel II. Váš stál - dá-li se to tak říci - ještě pár nepřijemností.

„Vím, na co narážíte. Po zvolení Karola Wojtyły papežem jsme pochopitelně propadli entuziasmu, který se ukazuje teď s odstupem času jako víc než oprávněný. Vydali jsme samizdatovou publikaci o Janu Pavlu II. Záležitost ale nešla pozornosti STB. V září 1979 jsme byli zatčeni, jiní měli domovní prohlídky. Mě po 48 hodinách pustili, neboť jsem se hrdě přiznal k tomu, že jsem autorem samizdatu. Na autora paradoxně nebyl žádný paragraf, pro který by mohl být odsouzen a držen ve vězení. Avšak můj přítel Josef Adámek, jenž se podílel na tisku a distribuci tohoto samizdatu, dostal 20 měsíců, které si odseděl. K nepodmíněným trestům vězení byli odsouzeni i další mí přátelé - Josef Vlček (současný předseda Matice cyrilometodějské, pozn. autora), Jan Krumpholtz, kněží Rudolf Smahel a jezuita František Lizna. Pro zajímavost uvádím, že tuto samizdatovou publikaci se nám podařilo poslat ilegálně přes Polsko do Vatikánu Sv. Otci. STB ji u nás všech zabavila. My jsme ji ale dostali teď nazpět s poděkováním Sv. Otce a požehnáním pro nás i naše rodiny.“

Co se odehrávalo potom, všichni víme. Podílel jste se spolu s Josefem Vlčkem na koncepci jubilejního roku sv. Metoděje r. 1985, který vyvrcholil 7. července na Velehradě, kdy se poprvé věřící lid ozval proti ponižující manipulaci, následovala Navrátilova petice moravských katolíků, desítky leti duchovní obnovy k miléniu smrti sv. Vojtěcha a konečně listopadová revoluce r. 1989. Za tím vším ale vidím Sv. Otce Jana Pavla II. s jeho mariánským heslem „Totus tuus“. Vy sám jste na začátku našeho rozhovoru řekl, že jste byl formován mariánsky. Není zde k Janu Pavlu II. jakási duchovní analogie?

„O tom absolutně nepochybuji. Sv. Otec jednou řekl: Všechno jsem postavil na Marii. A já tak nějak s odstupem let poznávám, že díky jí, díky této orientaci můžeme pochopit i ta, z pozemského hlediska nejkru-tější léta života, jako neobyčejně plodná, která se sice někomu mohou zdát ztracená, ale ve světle Mariina „Fiat“, staň se mi podle Tvého slova, se mohou změnit v léta nepožehnanější. A já věřím, že takovými doopravdy byla.“

Za rozhovor poděkoval

R. Malý

POUCENI NEJEN Z MNICHOVA

Tak máme na podzim hned dvě kulatá výročí. Jedno smutné, druhé radostné. Mnichov a 28. říjen. To druhé jubileum připomíná vznik samostatné Československé republiky, to první její zánik. Souvislost mezi oběma daty není na první pohled zřejmá, ale je skutečností. Netvrdíme, že 28. říjen 1918 byl chybou a omylem. Zánik starého c.k. Rakouska - Uherska byl nevyhnutelný a neodvratitelný, i když tento fakt není možno hodnotit kladně. Bohužel si však svůj neblahý osud habsburské mocnářství způsobilo samo svojí nešťastnou národnostní politikou. To, že Čechové a Slováci využili situace a vyhlásili na sklonku světové války samostatnou republiku bylo jen logickým vyústěním vývoje. Problém spočívá v něčem jiném. Totiž v tom, jak první republika vlastně začala, jaká motivace stála u jejího vzniku.

Šestý den naší samostatnosti byl stržen na Staroměstském náměstí v Praze mariánský sloup. Následovalo systematické a plánovité ničení soch P. Marie a sv. Jana Nepomuckého, vylupování

svatostánků a fyzické útoky na kněze, ano, došlo i ke smrtelnému zranění duchovního, konkrétně v Hovoranech na Moravě. V Lidicích na dvoře Horákovy statku byly demonstrativně spáleny kříže - na tomtéž místě, kde o třiatdacet let později zaduněly výstřely esesáckých popravčích čet. Bůh nebývá posmíván! Jestliže první republika zahájila svou činnost s opačným heslem, byť nevysloveným, čeho se mohla dočkat? Prezident T. G. Masaryk často opakoval starý osvícenský výrok, že "státy se udržují těmi idejemi, kterými vznikly". Jestliže u zrodu první republiky nebyla hned v zárodku vyloučena tato obrazoborecká idea, jestliže se do omrzení volalo "přýč od Říma", potom stála první republika duchovně zcela na písku. Na tom nic nemění ani její výrazné klady, mezi něž nutno počítat fakt, že zůstala až do svého zániku demokratickým státem, což se o jejích sousedech říci nedá. Její duchovní kořen však byl od samého počátku vadný. Mnichov byl jen metafyzickou, přirozeně těžko vysvětlitelnou logikou této

nastoupené cesty. Byli jsme všemi zrazeni, tak se domnívali a dosud domnívají pamětníci osmatřicátého roku, zejména onoho osudného září 1938. Mají pravdu. Jenže nebyla tato zrada západních mocností jen připomínkou naší vlastní, národní zraedy před dvaceti lety? Český národ tenkrát zradil Krista, Jeho přesvatou Matku a Církev. Lze se divit, že nakonec sám se dočkal zraedy?

Obě výročí jsou pro naši posttotalitární republiku varováním. Víme, že dějiny se neopakují, logika Božích mlýnů je však stále stejná. Náš národ dostal skvělou příležitost naplnit po listopadu 1989 stupnici hodnot, jakou hlásá Sv. Otec Jan Pavel II. V ní platí jako základní, že "bůh je víc než mít". Přednost ekonomiky před morálkou, vzděláním a sociální péčí, která je zcela bezostyšně zdůrazňována z nejvyšších míst, opět svědčí o naší zradě o nastoupení špatné cesty, na níž horba za penězi, majetkem a požitkem je tím podstatným a nejdůležitějším. Negativní reakce na velehradské zasvěcení národu Kristu skrze P. Marii svědčí o špatném svědomí v tomto směru. A možná i nejasném vědomí či podvědomí následujících duchovního Mnichova. Radomír Malý

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc, Sazba a grafická úprava Jaroslav Navotný, tisk Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Šéfredaktor PhDr. Radomír Malý. Redakce Mendlovo náměstí 1a, Brno, PSČ 602 00. Administrace: Matice cyrilometodějská s.r.o., Dolní nám. 24, Olomouc, PSČ 771 00. Telefon redakce 05 / 43 32 11 18 kl. 271, telefon administrace 068 / 52 228 03. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993.

Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jak Litmanová, Medjugorje aj.) se podřizujeme konečnému úsudku církve.

Postovně uvréváno

Novinové výplatné

Odesílatel:
Matice cyrilometodějská s.r.o.
Dolní nám. 24
771 00 Olomouc